Jaargang 115. Zondag, 8 Junij 1856. No. 69.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA. — ENGELAND.

Het jongste nieuws betreffende den stand van zaken tusschen Engeland en de Vereenigde Staten is vervat in de mededeeling van de Londensche *Morning-Post*, onder de telegrafische berigten in ons vorig nommer opgenomen. Tot opheldering merken wij thans nog op, dat lord *Clarendon* den 30sten April eene nota had gezonden aan het kabinet van Washington, waarin een geheel overzigt werd gegeven van de zaak der wervingen voor het Engelsche vreemden-legioen in de Vereenigde Staten en waarbij werd opgemerkt dat de geheele beschuldiging, alsof de gezant, de heer *Crampton*, en de Engelsche consuls zich daarmede zouden hebben ingelaten, berust op de getuigenis van twee menschen die geen geloof verdienen. Daarom weigerde het Britsche kabinet dan ook om aan het door den president der Vereenigde Staten gedane verzoek, om de terugroeping van den heer *Crampton*, gehoor te geven.

Zoodra nu deze nota, die als een ultimatum moest worden aangemerkt, te Washington was aangekomen, heeft de president *Pierce* den heer *Crampton* doen aanzeggen, dat hij het grondgebied der Amerikaansche unie moest verlaten. Dit laatste is dan ook reeds gebeurd. De diplomatieke betrekkingen zijn dus voor het oogenblik afgebroken.

Ofschoon nu, gelijk de *Post* opmerkt, deze maatregel volstrekt niet met eene oorlogsverklaring is gelijk te stellen, zijn de kansen op het behoud des vredes tusschen bedoelde Staten zeer verminderd. In dezen stand van zaken kan de geringste aanleiding de grootste onheilen na zich slepen. En daarvoor bestaat inderdaad op dit oogenblik niet weinig bezwaar, nu — gelijk onze lezers reeds weten — de gezant van de republiek Nicaragua door de Vereenigde Staten is erkend. Immers waren tot dus verre de Britsche en Noord-Amerikaansche eskaders, die zich in de wateren van Centraal-Amerika ophouden, verpligt de hulp die aan *Walker* uit de Vereenigde Staten mogt toevloeijen, te keeren. Nu evenwel *Walker* erkend is, kunnen de onderdanen der Vereenigde Staten die hem ter hulp komen, de bescherming der N.-Amerikaansche schepen inroepen, als de Engelschen hen mogten willen afhouden. Men ziet, hoe ligt het hierbij tot dadelijkheden kan komen. De vrees daarvoor heeft ook de Engelsche regering er toe gebragt nog vijf oorlogsschepen naar de Bermudes-eilanden te zenden, ter versterking van haar eskader, 't welk hierdoor sterk genoeg wordt om, in geval van nood, het hoofd te kunnen bieden aan de Amerikaansche strijdkrachten in die wateren.

Verder zijn nog een aantal berigten in omloop, die evenwel met regt mogen worden gewantrouwd. Zoo zegt men, dat generaal *Walker*, bij eene poging om de stad Cleytown te bestormen, door het Engelsche fregat *Eurydice* is aangevallen en 26 man heeft verloren; dat de Fransche oorlogskorvet *Pénélopé* naar Nicaragua zou vertrekken; dat de Spaansche regering twee eskaders uitrustte, waarvan het eene zou strekken om Costa-Rica tegen *Walker* te ondersteunen, enz.

Aangaande *Walker* zelven en den loop van den oorlog tusschen Nicaragua en Costa-Rica zijn bij deze gelegenheid geene nadere berigten ontvangen. Het schijnt dat *Walker* den strijd nog volhield, maar dat de krijgskans hem vooralsnog niet gunstig was, wordt ook in berigten van zijne vrienden erkend. Evenwel zijn er te New-York velen die zich vleijen met de hoop dat *Walker* eerlang meester van geheel Midden-Amerika, ja zelfs van Mexico en Nieuw-Grenada zijn zal.

RUSLAND.

Keizer *Alexander* heeft bij eene ukase van den 17den Mei j.l. alle takken van het openbaar onderwijs onder zijn bijzonder toezigt genomen, zullende alle daartoe betrekkelijke stukken van belang onder Z. M. oog moeten gebragt worden.

De Russische regering heeft, uit overweging van de dagelijksche vermeerdering harer betrekkingen met China, en in overeenstemming met het hof van Peking, besloten, in plaats van een eenvoudigen consul, eenen zaakgelastigde bij het Hemelsche Rijk te Canton te accrediteren. Tot vervulling van deze gewigtige betrekking is benoemd de baron *Solvinski*, de beroemde sinoloog. Hij zal zich een gedeelte des jaars te Macao en een ander gedeelte te Canton vestigen. Buitendien zijn 3 nieuwe consuls benoemd, welke onder zijn toezigt zullen staan, en wier verblijfplaats hij zal aanwijzen, naar gelang van de behoeften van het oogenblik.

Uit de Krim wordt gemeld, dat de vroegere inwoners van Sebastopol reeds derwaarts terugkeeren, ten einde het noodige voor te bereiden, om hunne huizen weder op te bouwen.

TURKIJE.

Wij hebben vroeger melding gemaakt van de half-officiële verklaring van Oostenrijk, in de *Oest. Corr.*, volgens welke de ontruiming der vorstendommen door de Oostenrijksche troepen niet geheel zal volbragt worden, alvorens de bepalingen van het Parijsche vredesverdrag, betreffende deze landen, hun beslag verkregen zullen hebben. Naar het schijnt echter, zouden de overige mogendheden, die gezegd verdrag onderteekend hebben, niet overtuigd zijn, dat Oostenrijk deze bezetting onbepaald kan doen voortduren. Van eene geloofwaardige zijde uit Berlijn verzekert men aangaande deze zaak, dat de mogendheden, die het vredesverdrag onderteekend hebben, in tegendeel alle maatregelen betreffende de reorganisatie der vorstendommen willen staken tot tijd en wijle de laatste Oostenrijksche soldaat deze vorstendommen verlaten heeft. Officiële opgaven dienaangaande ontbreken echter vooralsnog.

In een' brief uit Jassy worden belangrijke bijzonderheden medegedeeld, om aan te toonen, dat Oostenrijk er blijkbaar naar streeft, om zelf als opvolger van Rusland op te treden, wat betreft den uit te oefenen invloed in de Donau-vorstendommen. Vooreerst wordt er gewezen op de zonderlinge omstandigheid, dat, terwijl de Russische bezettingstroepen ten bedrage van 150,000 man in 1854 die vorstendommen in den korten tijd van 10 à 14 dagen ontruimden, thans Oostenrijk een' tijd van 8 maanden beweert noodig te hebben, om zijne bezettingstroepen, welke niet meer dan 15,000 man bedragen, terug te trekken en het daarheen schijnt te willen wenden, om de bezetting nog een of twee jaren te doen duren.

Verder wordt gewezen op artikels in de *Oester. Zeitung*, het orgaan van den minister *von Bruck*, waarin de schrijver, de bekende staathuishoudkundige *Steen*, er onverholen voor uitkomt, dat Oostenrijk moet trachten zijne grenzen tot aan de Zwarte zee en het Balkangebergte uit te breiden, en daar men dit doel niet door den oorlog had kunnen bereiken (waaraan Oostenrijk geen deel genomen heeft), men thans andere middelen moet aanwenden om hiertoe te geraken, te weten spoorwegen, mijnwerken, opheffing van tolregten, banken, kolonisatiën, enz. Sedert moet het Weener kabinet aan zijne agenten in de vorstendommen last gezonden hebben, om dit programma bij elke gelegenheid in toepassing te brengen. Dat dit werkelijk zoo is, is o. a. duidelijk gebleken, gelijk de briefschrijver uitvoerig aantoont, uit de kuiperijen welke er moeten hebben plaats gehad bij de onderhandelingen over de concessie van de Moldavische credietbank.

In een brief uit Scutari wordt gemeld, dat in het hospitaal aldaar onlangs is overleden, mej. *Esparbié*, meer bekend onder den naam van zuster *Mélanie*, de getrouwe gezellin gedurende 25 jaren van de reeds overledene zuster *Rosalie*, welke Parijs, dat anders zoo spoedig vergeet, nog altijd betreurt. Toen in 1848 de aartsbisschop *Affre* als een slagtoffer van zijn edel gedrag op de barrikaden viel, arbeidde zuster *Mélanie* in de rue *de l'Epée de Bois* insgelijks aan het vredewerk en verloor bij deze gelegenheid ook bijna het leven; maar de kogel rukte slechts hare muts weg. Een officier der mobile garde, welke voor de oproerlingen in huis gevlugt was, nam de non in zijne hoede. » Gelooft gij, zeide zij tot hare vervolgers, die haar dreigden te dooden, terwijl zij met verachting de bajonet terugstiet, dat ik u vrees? Ik vrees alleen God!" Steeds benijdde zij het lot harer gezellinnen, aan welke het vergund was de zieken en gekwetsten in het Oosten te verplegen, en toen, tot vervanging van 15 op de bres gevallene zusters, een gelijk aantal daarvan naar de Krim zoude gaan, dong zij ijverig naar het verkrijgen dezer gunst, ofschoon zij voorzag, dat zij als een offer zoude vallen. » Vaarwel, zeide zij lagchend te Marseille, tot een harer broeders, » ik verlaat u, om naar den Hemel te gaan; ik ga over Konstantinopel daarheen."

GRIEKENLAND.

De Londensche bladen berigten, dat den 15den Mei twee Engelsche stoom-oorlogsschepen van Malta naar Athene gestevend zijn, en dat een hoofdofficier van de Britsche zeemagt in zijne woning in den Piraeeus door roovers aangevallen en uitgeplunderd is; een hoofdambtenaar van de Grieksche politie werd gezegd aan die inbraak medepligtig te zijn.

ITALIE.

Het hof van appel te Chambery in Savoye heeft den 17den Mei de bepalingen van het Sardinische strafwetboek tegen degenen, die godslasterlijke taal voeren of den naam van God, van de Heilige Maagd of van de Heiligen onteeren, toegepast op eenen schoolmeester, die gezegd had dat de moeder van den Heiland later verscheiden kinderen had ter wereld gebragt. Hij is deswege voor zes maanden gevangen gezet, nadat een daartoe benoemd ambtenaar eene openlijke strafrede tot hem gehouden had.

De bekende democraat *Mazzini* heeft bekend gemaakt, dat hij naar Amerika zal vertrekken. De goedgezinden in Italië zullen voorzeker dezen onruststoker met blijdschap zien heengaan.

Anderen evenwel meenen, dat dit vertrek slechts voorgewend wordt en zien in het berigt daarvan niets anders dan den toeleg om de openbare aandacht van dien volksman af te wenden.

SPANJE.

Voor eenigen tijd is de pastoor *Morgaez* door de geestelijke autoriteit gevangen gezet, omdat hij het leerstelsel van de onbevlekte ontvangenis van *Maria* heeft bestreden, ofschoon door den Paus als dogma aangenomen. Hij beweerde de dwaasheid van dat stelsel, en werd daarom in den kerker geworpen. Gedurende zijne lange gevangenis heeft hij gevraagd voor den regter gebragt te worden, doch te vergeefs. De willekeur en de dweepzucht van den vicaris hadden zijne gevangenhouding tot heden veroorzaakt. De minister van justitie, de heer *Arias Uria*, heeft eindelijk zijn ontslag bevolen, in spijt der geestelijke autoriteit, die den wederspannigen priester niet ligtelijk zou ontslagen hebben.

Het officiële dagblad van Madrid deelt mede, dat een afgezant van den Koning van Beijeren aldaar is aangekomen, die namens zijn' Souverein de hand heeft gevraagd der infante, zuster van Koning don *Francisco di Assisis*, voor prins *Adalbart* van Beijeren, vermoedelijken erfgenaam van de Grieksche kroon. Die vraag is gedaan in eene plegtige audientie en is door de Koningin goedgunstig beantwoord. Het moeijelijkste van de zaak was voorzeker hierin gelegen, dat de Koningin van Griekenland ook de Grieksche godsdienst moet belijden.

ZWITSERLAND.

Een bij den Franschen *Moniteur* ontvangen schrijven uit Bern van den 31sten Mei zegt: » De aartspriester *Caroni* is door de burgerlijke overheid van het district Balerna afgezet en uit zijn kerspel verwijderd, omdat hij het laatste oliesel aan een onder kerkelijken ban liggenden geestelijke geweigerd had. Deze zaak trekt de aandacht van alle verlichte lieden in Zwitserland. Men hoopt algemeen dat dit bedroevende geschil weldra zal bijgelegd worden. Nergens elders in Zwitserland is het nog voorgekomen, dat het burgerlijke gezag aan de geestelijkheid in zaken van zuiver godsdienstigen aard voorschriften gaf of zich in de uitdeeling der Sacramenten mengen wilde. Het is te hopen dat ook Tessin de afscheiding tusschen het wereldlijke en het geestelijke gebied zal erkennen."

DUITSCHLAND.

Z. M. de Keizer van Rusland heeft, vóór zijn vertrek uit Berlijn, den minister-president, vrijheer *v. Manteuffel*, de orde van den heiligen Andreas (de hoogste Russische orde) geschonken.

De vorsten en vorstinnen, die derwaarts gekomen waren om Keizer *Alexander* te ontmoeten, verlaten thans ook achtereenvolgelijk het Pruissische hof.

— De Hannoversche kamers hebben den 3den dezer hare zittingen hervat. Het geschil tusschen het gouvernement en de tweede kamer blijft nog bij voortduring bestaan en zal waarschijnlijk niet eindigen, vóór de regering eenigzins van houding verandert, door òf toe te geven aan sommige eischen, òf de vergadering te ontbinden en een' volstrekt absoluten regeringsvorm in het leven te roepen.

De herhaalde ontbindingen en daarop gevolgde nieuwe kamers hebben altijd het resultaat gehad, dat de laatste ook de regering het meest vijandig was, zoodat men van kwaad tot erger verviel en tot dit middel zijne toevlugt niet meer kan nemen.

— Uit Baden wordt gemeld, dat het pauselijk bewind zijn verlangen heeft te kennen gegeven om de nopens de geestelijke aangelegenheden bestaande moeijelijkheden uit den weg te ruimen, en dat dien ten gevolge de regering een gemagtigde naar Rome heeft gezonden, of zal zenden, ten einde zoo mogelijk een vergelijk tot stand te brengen.

— De Kolumbaczer muggen zijn in ontzettend groote zwermen over den Donau getrokken en hebben in sommige weiden menig stuk vee gedood; bij Karansebes alleen vielen op een avond een buffelstier, omstreeks 40 ossen en onderscheidene zwijnen en schapen door de steken dier muggen, doodelijk gewond ter neder.

— Het blijkt, dat de strengere maatregelen betreffende het begraven der Protestanten in de Oostenrijksche staten, dezer dagen genomen, door tusschenkomst der regering voorloopig buiten werking gesteld zijn. Dien ten gevolge blijft het nu den Protestanten in die landen vergund, om zich eene eigene begraafplaats aan te schaffen; waar dit echter niet doenlijk is, blijft daarentegen het vroegere gebruik van eene gemeenschappelijke begraafplaats, ofschoon met afzonderlijke afdeelingen, voortduren.

De werkzaamheden van de bisschoppelijke conferentiën over het concordaat zullen gesloten worden met eene kwestie, die in een naauw verband staat met de financiën van den staat. De geestelijkheid namelijk zal vorderen, dat het bestuur van de kerkelijke goederen aan den staat worde onttrokken en in de doode hand zal overgaan. Men denkt dat de regering, nu eenmaal het concordaat gesloten is, aan dien eisch zal moeten toegeven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 5 Junij.

Het Lagerhuis is in de zitting van j.l. Dingsdag, na eenige discussie, zonder hoofdelijke stemming, overgegaan tot de tweede lezing der van regeringswege voorgedragen bill betrekkelijk het lager schoolwezen in Schotland: zij strekt, gelijk men weet, om de kerspelscholen daar te lande van secte-scholen tot algemeene volksscholen te maken, onder toezigt van de hooge regering.

In dezelfde zitting is door den kanselier der schatkamer medegedeeld, dat hij den 6den dezer een voorstel zal doen tot een parlementair onderzoek betrekkelijk den Sondtol en den invloed daarvan op Engelands handel.

Lord *Palmerston* heeft heden in het Lagerhuis op eene interpellatie van den heer *Disraëli* geantwoord, dat hij uit indirecte bron vernomen had, dat de heer *Crampton*, Britsch gezant bij de Vereenigde Staten, zijne reispassen had ontvangen en zich van Washington naar Trenton op reis had begeven.

In het Huis der Lords heeft lord *Hardwicke* op soortgelijke vraag, betreffende den heer *Crampton*, geantwoord, dat de regering geen *officiëel* berigt had ontvangen.

De *Globe* meldt, dat het berigt van den *Morning Post*, betreffende het uitreiken der reispassen aan den heer *Crampton*, door een passagier is aangebragt, die het op den overtogt van een ander reiziger had hooren verhalen, en dus als zeer twijfelachtig mag worden beschouwd.

— De democratische vereeniging der Polen alhier, protesteert heden in alle bladen, in haar eigen naam als ook in die der Poolsche emigratie, tegen de belofte van amnestie van den Czaar en tegen de aanneming er van door de Poolsche bannelingen, en wel op grond dat al diegenen, die zich in 1830 en volgende jaren gemengd hebben in den strijd tegen Rusland, onmogelijk er in kunnen toestemmen, de plannen voor de onafhankelijkheid van Polen op te geven en als begenadigde misdadigers naar hun vaderland terug te keeren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Junij.

De berigten omtrent de plaats gehad hebbende overstroomingen stellen voor het oogenblik het staatkundige nieuws op den achtergrond. Gelukkig zijn de rivieren thans óp alle punten dalende, maar juist die daling doet de vreeselijke onheilen te erger te voorschijn treden. De dagbladen deelen daarover eene menigte bijzonderheden mede. In de meeste departementen heeft het water alleen materiële schade aangebragt. Te Lyon bepaaldelijk heeft men talrijke menschenlevens te betreuren. Het geheele lage gedeelte der stad is onder water gezet. Zaturdag nacht werd de verwoesting groot. Als het water ook toen nog bleef stijgen, bleef geene der kleine woningen meer voor den aandrang bestand en meer dan 300 huizen zijn ineen gestort. Om de bewoners te redden, werden van alle zijden vaartuigen aangebragt. De bewoners moesten hier en daar ongekleed uit hunne bedden worden geligt, om hen uit het gevaar te redden. Bij hoevelen was helaas de hulp te laat, hoevelen zag men met de woeste baren kampen en verdwijnen? Het aantal slagtoffers kan niet begroot worden, maar 't zal helaas niet gering wezen. Den dag na dien heilloozen nacht doorkruisten ruim 25,000 menschen, waaronder vrouwen, kinderen en grijsaards de hooge gedeelten der stad, gehuld in de lompen, die zij nog in haast hadden kunnen hijeen brengen, en soms een enkel meubelstuk meêvoerende, dat zij nog hadden weten te redden. De jammer was ontzaggelijk. — Te Avignon is de bevolking geheel door het van alle zijden opgekomen water ingesloten geworden, en heeft per schuit voedsel van elders moeten doen aanvoeren.

Zijn alzoo de rampen groot geweest, groot is ook de mededeelzaamheid en hulpvaardigheid, die zich terstond aan alle zijden hebben geopenbaard. De Keizer zelf is daarbij voorgegaan. Hij heeft dadelijk eene som van 300,000 francs uit 's lands beschikbaar gesteld voor de slagtoffers der overstrooming. Te Lyon heeft Z. M. uit eigene middelen eene som van 100,000 fr. achtergelaten. Aan den prefect van het departement der Isère heeft Z. M. eene som van 25,000 fr. doen toekomen.

En niet alleen heeft de Keizer met zijn geld geholpen, maar ook door zijne persoonlijke tegenwoordigheid op de plaatsen des onheils getracht de rampen te lenigen. Overal sprak Z. M. de slagtoffers der overstrooming toe. Die blijken van deelneming werden dan ook op zeer hoogen prijs gesteld. De kreten van *Leve de Keizer!* waren algemeen, en niettegenstaande de jammeren, door het water aangerigt, *had men de vlaggen uitgestoken!* » Overal heeft men de tegenwoordigheid van den Keizer als eene weldaad van de Voorzienigheid beschouwd," zoo zegt de *Moniteur* ten minste.

Doch ook andere personen bleven niet achter, door geldelijke ondersteuning blijken te geven van deelneming in het lot der ongelukkigen. Te Lyon was dadelijk eene inschrijving voor de overstroomden geopend; de prefect *Vaïsse* stond boven aan de lijst met 3000, de koopman *Dufour* met 2000 fr., enz. Aan het hoofd der inschrijvingen, door de *Siècle* geopend, staat de heer *Nirès* met 20,000 fr. voor zich zelf en met 5000 fr. voor de directie der dagbladen *Pays* en *Constitutionnel.*

Ook aan de beurs is eene inteekening tot hetzelfde doel opengesteld en daarin door den prefect van politie voor 1000 francs geteekend, door de kamer van notarissen voor 4000, de Fransch-Amerikaansche compagnie voor 5000 en de rekenkamer voor 3000 francs, enz.

— De tentoonstelling van landbouw alhier is den eersten dag door 18,701 personen bezocht; de entréeprijs bedraagt 1 franc.

— De kardinaal *Patrizi*, die namens den Paus den keizerlijken prins zal doopen, wordt, door drie Roomsche prelaten vergezeld, heden te Marseille verwacht, en zal daar, even als te Lyon, door de hoogste wereldlijke en geestelijke autoriteiten plegtig ontvangen worden. Te Parijs zal hij door den opperceremoniemeester verwelkomd en met zijn gevolg in hofkoetsen naar de Tuileriën gebragt worden, waar kamers voor hem zijn ingerigt. Op den avond zijner aankomst zal de kardinaal in eene partikuliere ontvangst bij den Keizer toegelaten worden; de openbare receptie heeft later met groote plegtigheid plaats. Wanneer de kardinaal officiële bezoeken gaat afleggen, zal het kruis, als een uiterlijk teeken zijner waardigheid, hem in een rijtuig voorafgaan. Wanneer hij voorbij rijdt, moeten alle wachten in het geweer komen.

— Heden heeft de plegtige doop plaats gehad der vier klokken, die bij den doop van den keizerlijken prins zullen worden geluid! Eene zeer groote menigte, waaronder vele aanzienlijke personen, was tegenwoordig.

— Onder den boulevard van Sebastopol, van de straat Rivolie tot de straat Rambuteau, voltooit men tegenwoordig den grooten tunnel voor den markt-spoorweg, door middel van welken men de koopwaren, welke op de stations aankomen, onder den grond door en binnen weinige minuten ter markt kan brengen. De tunnel bevat een dubbel spoor voor de heen- en terugrijdende wagens.

— Behalve het proces van de *Marianne*, wordt in dit oogenblik eene andere zaak van geheime genootschappen behandeld, namelijk een dat genoemd wordt *la Militante.* In de oostelijke Pyreneën, te Perpignan, is nog eene zelfde zaak hangende, waarvan de beschuldigden, brak het complot los, groote vuren op de bergtoppen moesten ontsteken, om op groote afstanden het oproer aan te kondigen.

Ook spreekt men van arrestatiën, die te Parijs zouden zijn gedaan, en waartoe aanleiding moet hebben gegeven het ontdekken van een aldaar gevestigd geheim genootschap. De politie heeft, naar men daar bijvoegt, bij het doorzoeken van eenige woningen, een aantal revolutionnaire geschriften, afbeeldingen van *Kossuth*, *Mazzini*, *Victor Hugo* en wat des meer zij, gevonden.

— De commissie voor den *Dictionnaire de l'Académie française* werd in 1836 benoemd en begon in dat jaar met de vervaardiging van het nieuwe woordenboek. Deze commissie bestaat uit zes leden, die voor hunnen arbeid 1200 fr. 's jaars, dus te zamen 7200 fr. elk jaar ontvangen, zoodat in 20 jaren die zes leden reeds 144,000 fr. hebben genoten. Thans, den 4den Junij 1856, heeft de commissie de letter A van haar woordenboek nog niet afgewerkt niet alleen, maar is zij pas aan het woord *Affectionné!* Hoe lang dat werk onderhanden zal blijven en hoeveel het aan den Staat zal kosten, is daarnaar te berekenen.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 5 Junij.

Bij kon. besluiten van den 11den Mei, is de heer *G. K. Ziegler* benoemd tot consul der Nederlanden te Philadelphia, voor de staten Pennsylvanie en Delaware; en de heer *Claas Vocke* tot consul te Baltimore, voor den staat Maryland en het district Columbia; is aan den heer *Carl Brandt*, op zijn gedaan verzoek, eervol ontslag verleend als consul te Archangel en in de verdere havens aan de Witte zee, en in zijne

plaats benoemd de heer *Emanuel Henry Brandt*; en is de heer *G. Brieger* benoemd tot consul te Flensburg en voor het hertogdom Sleeswijk.

— Maandag middag hebben de gezanten van Frankrijk, Engeland, Rusland, Oostenrijk, Pruissen en Turkije, aan z. exc. den minister van buitenl. zaken, ieder eene afzonderlijke nota overhandigd, betrekkelijk het in de zitting van den 16den April van het congres te Parijs, algemeen aangenomen stelsel van scheepvaart der neutrale staten in tijden van oorlog, in welk adres van de Nederlandsche regering de toetreding tot dat beginsel wordt verzocht.

— Gisteren is alhier onderteekend een verdrag met Portugal, tot wederkeerige toelating van consuls in de koloniën, en een dergelijk verdrag met Pruissen en Hannover.

— De leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zijn bijeengeroepen tegen Dingsdag den 17den dezer maand.

— Het *Dagbl. v. 's Grav.* zegt met zekerheid te hebben vernomen, dat de heer *Belmont* zijne betrekking van Amerikaansch gezant bij het hof van Nederland zal behouden, en binnen weinige maanden herwaarts zal terugkeeren.

— De Keizer van Rusland heeft aan dr. *Everard*, lijfarts van H. M. de Koningin-moeder, de orde van St. Stanislaus 1ste klasse geschonken.

— Men verneemt, dat ook dit jaar de troepen een kamp zullen betrekken. De plaats wáár, schijnt intusschen nog onzeker.

— Er is sprake van een zonderling proces. Bij de voorwaarden van inteekening op de eerste uitgave, in 1839, van *van der Aa's* »Geographisch woordenboek," bij den heer *Noorduijn*, werd eene aanzienlijke premie uitgeloofd voor hem, die binnen den tijd van vijfentwintig jaren een exemplaar zou kunnen toonen, dat in den handel voor minderen prijs verkocht was dan voor den oorspronkelijken prijs van *f* 146.50. De uitgever *van Goor*, eigenaar van het werk geworden zijnde, heeft het voor *f* 26 verkrijgbaar gesteld, en nu wil men dat door bezitters van de oorspronkelijke uitgave eene actie tegen den eersten uitgever zal worden ingesteld, tot het uitbetalen der premie bij de voorwaarden van inteekening uitgeloofd.

AMSTERDAM, 6 Junij.

Hoe zeer ons strafregt en strafvordering verbetering behoeven, moge het volgende, dat wij onzen lezers meenen niet te mogen onthouden, aantoonen. Twee personen, te Enkhuizen woonachtig, van welken de een minderjarig was, werden door de ambtenaren aldaar bekeurd wegens beweerde overtreding der stedelijke belasting-reglementen en wel elk voor eene waarde van *f* 1, zegge een gulden. De feiten zouden gepleegd zijn door den een op den 8sten April 1854, door den anderen op den 10den April. Gedagvaard voor de regtbank te Hoorn, als zouden die feiten op den 13den April en 8sten Mei gebeurd zijn, werden de beklaagden te Hoorn veroordeeld, doch bij appèl door het prov. geregtshof van Noord-Holland vrijgesproken. Het eerste collegie zag in de verkeerde data eene vergissing, het andere eene geheel andere beschuldiging, welke niet bewezen was. Nu dagvaardt de officier van justitie te Hoorn op nieuw met beteren datum, doch de regtbank aldaar verklaart zich onbevoegd nu nog kennis te nemen van de zaak wegens *non bis in idem*. Dit vonnis vernietigt het hof met terguwijzing naar Hoorn, op den 15den Jan. 1855. Hoorn blijft zijn gevoelen handhaven en verklaart het openbaar ministerie niet ontvankelijk. Het hof volhardt intusschen ook bij zijne meening, maar verwijst nu (den 19den Maart 1855) naar eene aangrenzende regtbank, Alkmaar. Thans komt de zaak voor die regtbank, maar Alkmaar verklaart zich onbevoegd, omdat de zaak behoort te Hoorn. Het hof vernietigt dit vonnis en verwijst weder naar Alkmaar (25sten Junij 1855), zijnde het hof van oordeel, dat naar eene aangrenzende regtbank wel verwezen kan worden. Alkmaar onderwerpt zich nu omtrent de vraag van competentie, doch verklaart den officier van justitie niet ontvankelijk op grond van *non bis in idem*, namelijk, dat de beklaagden reeds vroeger te Hoorn bij de allereerste behandeling deswege veroordeeld en later door het hof vrijgesproken zijn en dus geene nieuwe vervolging wegens hetzelfde feit te pas komt. Het hof vernietigt dit vonnis, oordeelende, dat hier, door verschil van datum, over een geheel ander feit geoordeeld moet worden en zendt naar Alkmaar. Deze regtbank maakt eindelijk een einde aan de zaak, door te oordeelen, dat de eene beklaagde (de minderjarige) heeft gehandeld zonder oordeel des onderscheids, de andere een reglement had overtreden, dat in 1822 is gemaakt, maar van hetwelk in art. 1 de dag der invoering nog niet ingevuld is, en dat dus alsnog niet ingevoerd moet worden beschouwd.

Belangrijk was ook in deze zaak, waarin de heeren advokaten mrs. *van Nierop* en *J. van S. Mulder* de beklaagden bijstonden en van welke de kosten alleen door de gemeente Enkhuizen hebben moeten gedragen worden, de vraag of een hof kan verwijzen, bij gedurig verschil met de regtbank in welker ressort het feit gepleegd en de dader woonachtig is, naar eene *aangrenzende* regtbank. Het hof had dit tweemaal bevestigend beantwoord en Alkmaar had zich, hoezeer eerst met tegenspraak, onderworpen.

Thans is tegen de arresten van het hof van den 19den Maart en 25sten Junij 1855, waarbij die verwijzing naar eene aangrenzende regtbank geschied is door den procureur-generaal bij den hoogen raad, cassatie in het belang der wet aangeteekend. Dat beroep in cassatie is Woensdag den 4den Junij j.l. behandeld. Het o. m. concludeerde tot cassatie. Uitspraak van den hoogen raad op den 24sten Junij e.k.
(*Handelsblad.*)

's HERTOGENBOSCH, 4 Junij.

De *Nieuwe Noordbranter* deelt omtrent de ter dood veroordeelden *C. de Jong* c. s. de volgende bijzonderheden mede:

Eergisteren avond te 6 uur is door den heer procureur-generaal in tegenwoordigheid van de heeren advokaat-generaal, den president van de commissie van administratie over de gevangenissen en van den weleerw. heer pastoor van de kerk der H. Catharina alhier, aan de veroordeelden hunne definitieve straf aangezegd, in de regentenkamer van het tuchthuis, alwaar zij alle vier onder bewaking der maréchaussées vereenigd waren. Na eene toespraak over de misdaad, door de veroordeelden gepleegd, over de regtvaardigheid van de wet en de regtvaardigheid van het arrest, heeft de heer procureur-generaal aan *Jan de Jong*, zoon, en *Luyckx* gezegd dat zij lijfsgenade verkregen hadden, maar tot 20 jaren tuchthuisstraf verwezen waren; daarna heeft zijn hoog edel gestr. aan *Cornelis de Jong*, vader, en *Adriaan de Klerk* aangekondigd dat zij heden middag te 12 uur de doodstraf aan de galg zouden moeten ondergaan.

De veroordeelden hebben deze akelige tijding met de meest mogelijke hartvochtigheid aangehoord; alleen heeft *Jan de Jong*, op het vernemen van het lot dat zijnen vader wachtte, eenige tranen gestort. Vervolgens zijn de twee, die gratie van de doodstraf verkregen hebben, onder geleide van maréchaussées naar hunne gewone cellen in de gevangenis teruggebragt.

De woorden van godsdienst, door den heer procureur-generaal en door den weleerw. heer pastoor, tot de twee ter dood veroordeelden gesproken, hebben geen indruk op hen te weeg gebragt, en hen niet bewogen tot schuldbelijdenis; zij bleven er pal bij niet schuldig te zijn. Gisteren avond geloofden zij, naar ons verzekerd wordt, nog geenszins dat de executie zou plaats hebben. Heden nacht te drie uur zijn zij, onder geleide der maréchaussées, naar het stadshuis vervoerd, voor hetwelk het moordschavot zich met al zijne ijsselijkheid verheft.

Overigens is de familie der veroordeelden per telegraaf ontboden, en de voornaamste betrekkingen (de vrouw van *C. de Jong* wegens ziekte uitgezonderd) zijn herwaarts gekomen, en hebben gisteren een uur met de veroordeelden mogen doorbrengen. Ook zij legden de meeste onverschilligheid aan den dag, zóó zelfs, dat de vrouw van *Adriaan de Klerk*, aangemaand om toch haren man tot het goede op te wekken, antwoordde, dat men dit volstrekt niet van haar kon vergen of verkrijgen, dewijl zij de onschuld van haren man erkende.

De eenige wensch, welke door de ter dood veroordeelden gisteren geuit werd, was, dat zij dien dag gebraden vleesch met aardappelen mogten krijgen; dit is hun, vernemen wij, niet ontzegd geworden.

Dezen nacht sliep *Cornelis de Jong* slechts een half uur, doch *Adriaan de Klerk* anderhalf uur in de beste rust. Een uur na hunne aankomst op het stadshuis ontvingen zij van één' der eerw. heeren R.-K. geestelijken der parochie van St. Catharina, die hun onafgebroken sedert de aanzegging van den dood waren bijgebleven, de laatste H. Communie en zij wenschten toen niets meer dan hun laatste stervensuur.

Later namen zij hun ontbijt, bestaande voor ieder in drie goede boterhammen met koffij. Onder die bedrijven merkte *de Jong* op, dat hij kon zien, dat de daarbij zijnde heer geestelijke er genoegen in had, dat hij met zijn' lotgenoot zoo smakelijk at; daarbij op de gedane vraag antwoordende, dat hij ook gisteren goed had gegeten. Op het vreeselijk uur van twaalven stonden zij beraden op en gingen, door den scherpregter met zijne bedienden geleid en de eerw. heeren geestelijken vergezeld, die hen onophoudelijk toespraken, naar het schavot, beklommen het en plaatsten zich onder de galg. Slechts een oogenblik daarna en.... het regt had zijn' loop gehad. Duizende en duizende menschen waren van buiten naar de stad gesneld, om dit afgrijselijk schouwspel bij te wonen.

Vooreergisteren is een ander jongere zoon van den heden opgehangen *C. de Jong*, in hechtenis genomen wegens gewelddadigen diefstal, onlangs onder de gemeente Rucphen gepleegd. Men meldt, dat deze reeds gisteren in het huis van arrest alhier is overgebragt.

EINDHOVEN, 3 Junij.

Naar wij vernemen, is er weder door de maréchaussée alhier, eene overtreding der wet op de kerkgenootschappen geconstateerd, bestaande daarin, dat een troep volks, komende van de processie te Meerveldhoven, langs den openbaren weg, tot bij deze plaats, overluid zoo gebeden en godsdienstige liederen gezongen hebben.

ARNHEM, 5 Junij.

De tijdingen over het gevolg van den hoogen waterstand zijn treurig. Verscheidene buitenpolders, o. a. die van Oosterhout, zijn ondergeloopen. De in dit jaargetijde anders zoo zeldzame overstrooming veroorzaakt aan landbouw en veeteelt in deze streken aanmerkelijke schade.

Ook is de zomerdam bij Velp doorgebroken. Het geheele Velpsche Broek is dien ten gevolge geïnundeerd.

Uit Wijk bij Duurstede wordt van den 4den geschreven, dat massa's werklieden nacht en dag bezig waren, om de zomerkaden te versterken tot behoud der uiterwaarden; dat de Rijswijksche polder, benevens een gedeelte des polders beneden Wijk bij Duurstede, waren ingeloopen; dat de overigen nog behouden bleven, en dat, mogt het water vallen blijven, de vele en kostbare arbeid ruim zou worden beloond. Dit laatste is dan ook aanvankelijk, en hopen wij voor goed, gebeurd. In den namiddag van den 5den was het water een paar Nederl. duimen gevallen

LEEUWARDEN, 5 Junij.

Door den heer *J. Jennes*, leeraar aan 's rijks veeartsenijschool te Utrecht, zijn in de vorige maand wederom 465 runderen in Baarderadeel ingeënt. Het voornemen bestaat, om in September of October op nieuw 1500 stuks door hem die kunstbewerking te doen ondergaan.

In het onlangs uitgekomen verslag van bestuurders van het onderling-waarborggenootschap in Baarderadeel, nopens de proeven, genomen met de inënting op runderen in 1855, uiten bestuurders aan het slot den wensch, dat hun verslag, hoe gering het ook zij, er toe moge bijdragen, dat velen de oogen geopend worden, om een betrekkelijk gering en onschadelijk middel aan te werden tot beteugeling eener meer en meer toenemende verderfelijke ziekte.

ASSEN, 6 Junij.

In de gisteren gehoudene zitting van den gemeenteraad is o. a. in behandeling genomen het rapport der commissie, betreffende de rigting van de Noord-Willemsvaart, en is dienovereenkomstig met 7 tegen 2 stemmen besloten, te verklaren, dat er geene termen zijn gevonden, om terug te komen op het besluit van den 8sten Aug. 1854, en te verstaan, dat het ontworpen kanaal van Assen op Groningen uit de noordzijde der hoofdvaart dient te gaan.

Het lid *Gratama* vestigde vervolgens de aandacht der vergadering op de omstandigheid, dat de concessie, aan de heeren *van Heemstra c. s.* verleend tot explotatie van een spoorweg in de noordelijke provinciën des rijks, was vervallen, en dat zekere heer *Dull* met anderen zich tot het rijksbestuur hadden gewend, om gelijksoortige concessie te bekomen; dat die aanvraag waarschijnlijk met een goed gevolg zou worden bekroond; dat echter Assen door de aan te leggen lijnen niet zou worden aangedaan; — weshalve hij voorstelde, om, even als zulks vroeger werd gedaan, een verzoekschrift in te dienen, dat Assen in het nieuwe spoorwegplan worde begrepen, op grond, dat het is de hoofdplaats eener provincie. — Dit voorstel is met algemeene stemmen aangenomen.

— Door het aanhoudend regenachtig weder was de hoop op de verbouwing van veenboekweit op de Drentsche veengronden reeds verloren gegaan. Die hoop begint thans weder te herleven. De zonneschijn der laatstverloopen dagen is regt geschikt geweest om de natte veengronden te doen droogen; houdt dit nog slechts enkele dagen aan, waarop zoo veler hoop vurig is gevestigd, dan kunnen de veengronden nog gebrand en bezaaid worden, en zullen welligt nog een goeden oogst kunnen geven.

— In een brief uit Meppel van den 3den dezer wordt het volgende geschreven: In vroegeren tijd hadden de ondergronden van de uitgegravene veenen in de veenplaatsen dezer streken betrekkelijk weinig waarde; zij bleven meestal woest en dus nutteloos liggen; eindelijk heideveld wordende, was het eenige nut, 'twelk men daarvan trok, dat er schapen op konden geweid worden. Dit is sedert de laatste jaren zeer veranderd; het nut en voordeel der houtteelt inziende, legt men zich thans sedert eenigen tijd met het beste gevolg evenzeer toe op de teelt van eiken, dennen en ander week hout. Vooral wordt dit sterk gedreven in de zoo uitgebreide veenkolonie Hoogeveen, alwaar thans zeer groote bosschen, bijna niet te overzien, geplant worden; de veengrond wordt slechts met het noodige zand vermengd, en men ziet welige dennenbosschen te voorschijn komen. Hierdoor is een nieuwe tak van industrie in die veenkolonie ontstaan; reeds worden tegenwoordig 100 à 150 scheepsladingen brandhout aldaar jaarlijks uitgevoerd.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 7den Junij.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, ROELFSEMA, DOORNBOSCH, VAN HOUTEN, CREMERS, MESDAG, EDELINCK, GEERTSEMA, DOMMERING, VAN HEIJNINGEN BOSCH, WICHERS, DE LA FAILLE, QUINTUS en VAN IMHOFF.

Aan de orde wordt gesteld:

1) *Het nieuwe reglement van politie voor deze gemeente.* — Dit reglement wordt thans in zijn geheel in stemming gebragt en aangenomen met 16 stemmen tegen 1, van den heer DE LA FAILLE, die vooraf zijne afkeurende stem heeft gemotiveerd en daarbij aangevoerd, dat hij tegen het reglement was, omdat daarin niet waren opgenomen eenige gedane voorstellen, die zijns inziens ter voorkoming van ongelukken en in het belang van de gezondheid daarin hadden behooren te worden opgenomen, bepaaldelijk ook zijne voorstellen over het bepalen van den kortsten tijd van het begraven en van het bewaren van lijken op afzonderlijke plaatsen. — De heer DE LA FAILLE heeft aanteekening in de notulen verzocht, dat hij zich met het reglement niet heeft kunnen vereenigen.

2) *Voordragt van burg. en weth. over de benoeming van een bouwmeester.* — Burg. en weth. wijzen op het belang, dat de gemeente heeft bij het bezit van een goeden bouwmeester, in wien eene grondige kennis der bouwkunde wordt vereischt, zoowel in de waterbouwkunde als van de zoogenaamde burgerlijke bouwkunde. Moet het gemeentebestuur toezien, dat de werken met orde en regel worden gedaan, overeenkomstig de finantiële krachten der gemeente, veel hangt in dezen af van de bekwaamheid, eerlijkheid en ijver van den bouwmeester. Daarom hebben burg. en weth. alle mogelijke inlichtingen over de sollicitanten ingewonnen, vooral nu besloten was geen vergelijkend examen af te nemen. Drie sollicitanten hebben hun verzoek ingetrokken, de heeren W. K. DUSSELDORP, J. WITSEN ELIAS en J. VAN MAURIK. Zij dragen de volgende zes sollicitanten voor, waarbij zij vooral het oog hebben gehad op de hoedanigheden, die voor een bouwmeester in deze gemeente van belang zijn: J. G. VAN BEUSEKOM, opzigter van den waterstaat te Roermond; J. KATER, civiel ingenier, thans te Groningen; J. W. SCHAAP, partikulier architect en hoofdonderwijzer aan de bouw- en wisk. scholen te Leiden; M. VAN ERKEL, architect te Arnhem; A. BREUNISSEN TROOST, architect te Sneek en W. C. VAN GOOR, opzigter bij de gemeentewerken te Gouda. — Ter visie.

3) *Rapport van burg. en weth. over de voorstellen van dr.* L. H. VERWEIJ *nopens de oprigting van eene bad-, wasch- en verwarmings-inrigting in deze gemeente.* — Burg. en weth. gaan hierbij na wat in deze aangelegenheid bij den raad is voorgevallen. Bij hun onderzoek, of van wege de gemeente zulk eene inrigting hier diende te worden tot stand gebragt, hebben zij zich eerst afgevraagd, of het gedane voorstel op zich zelf nuttig zal zijn, en vervolgens of dat nut met de kosten van oprigting en onderhoud der inrigting in evenredigheid zal staan.

Burg. en weth. zijn van oordeel, dat in deze gemeente die ingezetenen voor welke de inrigting eigenlijk bestemd is geene groote voordeelen daaruit zullen genieten. De werkelijk zuinige huismoeder zal door vrees voor meer slijtage aan haar goed worden teruggehouden van de openbare waschinrigting gebruik te maken. Velen zullen ook liever in den huiselijken kring blijven dan zich te begeven naar die inrigting, waaraan ook eene gezelschapszaal zou worden verbonden en waar menigeen dus welligt meer tijd zou besteden dan noodig is.

Burg. en weth. hebben wegens de algemeene bezwaren tegen het voorgestelde plan geene begrooting van kosten opgemaakt, maar als zij in aanmerking nemen, dat het gebouw nog al van eenigen omvang moet zijn, dat aan de inrigting 14 ambtenaren en bedienden zullen worden verbonden, dat de slijtagie van meubelen enz. groot zal wezen, dan zal òf de gemeente worden bezwaard met groote jaarlijksche uitgaven, die in geene verhouding staan tot de mogelijke voordeelen, òf zal de prijs voor de baden en het wasschen zoo hoog worden, dat daarvan geen of weinig gebruik zal worden gemaakt.

Het komt hun alzoo niet aannemelijk voor de gelden der gemeente te besteden voor eene inrigting, die zoo weinig kans van welslagen heeft; zij willen die aan partikulieren hebben overgelaten. Ten slotte stellen burg. en weth. voor, dat de raad besluite aan het voorstel om van wege de gemeente eene bad-, wasch- en verwarmings-inrigting tot stand te brengen, geen gevolg te geven. — Ter visie.

4) *Voordragt van een nieuw ontwerp-besluit nopens het tractement van den schoolmeester te Ter Apel.* — Vastgesteld.

5) *Rapport van de poldercommissie nopens de voorwaarden van verkoop van kweldergras op de aanwassen der gemeente.* Deze voorwaarden zijn gelijk aan die van vroegere jaren. — Besloten ze aan te nemen en aan burg. en weth. de verdere uitvoering over te laten.

6) *Voordragt van de commissie voor art. 166 der gemeentewet nopens de vijfjarige herziening der strafverordeningen.* — Deze voordragt is te uitgebreid om te worden voorgelezen en zal daarom ter visie ter inzage der leden worden nedergelegd.

7) *Ontwerp-besluit om het bestaande reglement op het vroedkundig onderwijs in overeenstemming te brengen met de gemeentewet.*

De heer OUDEMAN is tegen het voorstel der commissie om eenige bepalingen van het reglement dadelijk te veranderen als behelzende straffen van policie. Bepaaldelijk heeft zij voorgesteld art. 9 te veranderen, waarbij eene boete was bepaald voor de vroedvrouwen, die de lessen in het vroedkundig onderwijs niet bijwonen of daarbij te laat komen. Spr. gelooft evenwel niet, dat dit artikel eene strafbepaling behelst, maar slechts eene poenale clausule, bedoeld bij art. 1374 van het burg. wetb. Die verandering wordt daarom z. i. niet gevorderd door de gemeentewet.

Spr. stelt als amendement voor eene commissie te benoemen tot herziening van het geheele reglement, en inmiddels de voorgestelde wijzigingen aan te houden.

De heeren VAN HEIJNINGEN BOSCH, VAN IMHOFF en CREMERS komen hiertegen op. De vraag is hier alleen of de boeten in het reglement op het vroedkundig onderwijs voorkomende kunnen behouden blijven, dan wel, of zij moeten worden herzien en in overeenstemming gebragt met de bepalingen van de gemeentewet. De heer OUDEMAN nu zegt, dat de boeten daar bedoeld geene straf zijn. Dit moge zoo zijn, maar ze zijn toch ook niet geheel eene clausule poenale. Wat zijn ze dan? Een juist antwoord daarop is moeijelijk en daarom heeft de commissie voorzigtigheidshalve dan ook voorgesteld de bepalingen nopens de boete te herzien.

De heer DE LA FAILLE vraagt of, wanneer men toch gaat veranderen, ook niet de overige artikels van het reglement kunnen worden herzien. Overigens kan hij zich niet voorstellen, hoe men de vroedvrouwen zal kunnen dwingen de lessen bij te wonen.

Alsnu wordt het voorstel van de commissie om het reglement in overeenstemming te brengen met de gemeentewet en diensvolgens o. a. art. 9 te lezen: »Alle vroedvrouwen zullen dit onderwijs telkens kunnen bijwonen" enz. in stemming gebragt en met 15 tegen 2 stemmen aangenomen. (*Tegen*: de heeren *Wichers* en *Oudeman*.)

8) *Rapport omtrent den verkoop van gemeente-eigendommen.* De heer OUDEMAN, die niet in de gelegenheid is geweest de stukken genoegzaam na te zien, stelt voor de behandeling dezer zaak uit te stellen. Daar zich enkele leden hiertegen verklaarden wordt de beslissing hiervan aan eene stemming onderworpen en met 9 tegen 8 stemmen tot een uitstel besloten.

9) *Bestek en voorwaarden van aanbesteding van eene vernieuwing van de Bontebrug buiten het Kleine Poortje.* — Nadat de heer V. HOUTEN opmerkzaam had gemaakt op de moeijelijkheid om dadelijk deze zaak in behandeling te nemen, vooral omdat de beslissing omtrent de hoogte van de brug nog al eenige bezwaren had opgeleverd aan de commissie en de heer TRIP dit punt nog wat nader had uiteengezet, werd besloten de stukken ter visie te leggen en de behandeling uit te stellen tot eene volgende vergadering.

10) *Ontwerpreglementen omtrent het gymnasium.* — De beide reglementen, die ter visie hebben gelegen, worden goedgekeurd en vastgesteld en zal een daarvan aan den minister van binnenl. zaken worden medegedeeld.

11) *Missive van de commissie voor de tentoonstelling van schilderijen*, waarbij de welwillende ondersteuning van den raad verzocht wordt voor de verloting van schilderijen. — Op voorstel van burg. en weth. wordt besloten om evenals in het vorige jaar 50 loten te nemen en die aan de akademie Minerva ten geschenke te geven.

12) *Rekening van den ontvanger der grondpachten over 1855.* — Goedgekeurd.

13) *Ontwerp-besluit om het reglement voor het veer op Oldehove in overeenstemming te brengen met de gemeentewet.* — Vastgesteld.

14) *Ontwerp-besluit tot betaling uit de post voor onvoorziene uitgaven op de begrooting over 1855 van eene som van f 367.45 voor de kosten van geneesmiddelen voor arme cholera-lijders.* — Vastgesteld.

15) *Rekening van de ontvangers van de stads land- en heemhuren te Sappemeer, Pekela en Stadskanaal.* — Ter visie.

16) *Verzoek van* J. A. HINTZE *tot oprigting van een smidshaard in zijne behuizing in de Kijk-in-'t Jatstraat.*

Na voorlezing van een proces-verbaal *de commodo et incommodo* door den weth. TRIP, die geene bedenkingen heeft tegen de oprigting, wordt het verzoek toegestaan.

De vergadering wordt met gesloten deuren voortgezet.

GRONINGEN, 7 Junij.

Bij kon. besluit van den 1sten dezer is benoemd tot burgemeester der gemeente Hoogezand, de heer mr. J. J. BLEEKER.

— Naar men verneemt, is door de commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, in deze provincie ter vervulling der vacature als lid dier commissie, veroorzaakt door het overlijden van den heer W. VERSCHUIR, medic. en chir. dr. en vroedmeester alhier, in der tijd eene nominatie opgemaakt en ingezonden, bestaande uit de heeren J. BOSMAN TRESLING, medic. chir. en art. obst. dr. te *Winschoten*, en A. H. SWAAGMAN, medic. chir. en art. obst. dr. te *Groningen*.

— Wij meenen de kiezers voor leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal te moeten aansporen een ijverig gebruik te maken van hunne bevoegdheid bij de verkiezing op aanstaanden Dingsdag den 10den dezer. Vooral in dit district, waar de keuze niet twijfelachtig *schijnt*, zoude menigeen thans het uitbrengen van zijne stem overbodig kunnen achten, maar hierdoor ook juist aan slechts weinige aaneengesloten stemmen de gelegenheid kunnen geven de meerderheid uit de stembus te zullen wegdragen.

— Donderdag l.l. heeft de regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak van J. K., dienstmeid alhier, en haar veroordeeld bij verstek, tot gevangenzetting voor den tijd van één jaar, in eene boete van *f* 25 en in de kosten.

Mede is door die regtbank, op denzelfden dag, bij verstek veroordeeld zekere schipper G. W., domicilie hebbende in de gemeente Zwolle, tot betaling eener geldboete van *f* 5 en in de kosten, met verbeurdverklaring van 38 kannen wijn, (boete en verbeurdverklaring ten voordeele der gemeente Groningen), omdat genoemde schipper, in den namiddag van den 26sten April j.l., in het Winschoterdiep alhier bevonden is met zijne

schuit, komende van Zwolle, in de gemeente Groningen te te hebben ingevoerd en te vervoeren eene mand, inhoudende 38 kannen wijn, zonder tot dekking van dezen in- en vervoer eene kwitantie van betaalde plaatselijke belasting te kunnen vertoonen, opleverende eene overtreding van artt. 1, 4 en 10 van het onlangs afgekondigd reglement op de heffing en de wijze van invordering der plaatselijke belasting op den wijn en de sterke dranken, alhier.

— Naar wij vernemen, is heden door de regtbank alhier bevel van gevangenneming verleend tegen P. K. DEKKER, arbeider, wonende in de provincie Drenthe, ter zake van bedelarij. Opmerkelijk is het dat de personen tegen wie in den laatsten tijd gevangenneming ter zake van bedelarij is verleend, grootendeels overloopers zijn uit naburige provinciën.

— Heden morgen vervulden de horenblazers van het 7de reg. infanterie eene aandoenlijke plegtigheid; het betrof namelijk de teraardebestelling van hunnen vriend en krijgsmakker P. H. JANSEN. Het lijk werd gedragen, en onder het spelen der treurmuzijk van genoemd regement ten grave gebragt. Een zijner vrienden herdacht in eene korte aanspraak bij het graf het leven van den afgestorvene. Hij herinnerde aan zijne kameraden dat zij veel aan hem hadden verloren, niet alleen als krijgsmakker, maar ook als toonkunstenaar. In 1830 was hij in dienst getreden, en woonde de veldslagen bij van Ravels, Hasselt en Leuven, waar hij zijn leven veil had voor Koning en Vaderland, ten gevolge waarvan ook het eermetaal zijne borst versierde. In Afrika later gediend hebbende, trad hij daarna weder in dienst des Vaderlands. De spreker eindigde met den wensch, dat de naam des afgestorvenen steeds bij zijne makkers in aandenken mogt blijven.

— De regen, die in den laatsten tijd gevallen is, heeft eenen allergunstigsten invloed op den groei der veldgewassen uitgeoefend. Op een togtje, hetwelk men dezer dagen door het Hoogeland, door 't Oldambt en Westerwolde deed, is dat overal gebleken. Het koolzaad, hetwelk in vollen bloei staat, en waarvan men in den beginne geene groote verwachting koesterde, heeft zich krachtig uitgezet, en belooft een' voordeeligen oogst. Dienzelfden verblijdenden aanblik leveren nagenoeg al de andere korenvelden op, bijzonder ook de uitgestrekte roggevelden in het Westerwoldsche, die men zelden zoo voordeelig heeft gezien. In de graslanden is overvloed, de aardappelen staan tot dus verre uitmuntend, alleen de ooftboomen, waarvan velen niet hebben gebloeid, belooven niet veel.

Uit *Grijpskerk* wordt intusschen geschreven, dat op het naburige *Ruigezand* zich reeds weder de sporen van aardappelziekte hebben vertoond en wel in de vroegrijpen of zoogenaamde kruipers. Niet alleen het loof, maar ook de knol is reeds aangedaan. Daar echter nog van geene andere zijden van de ziekte iets is vernomen, hoopt men dat bij voortdurend droog weder dit treurig verschijnsel zich niet verder zal uitbreiden.

— Toen onlangs ROELFKE MEIJER, vrouw van G. BIJSTERVELD, te *Sauwert*, langs den straatweg naar Groningen wandelde, werd zij door een boer, die in de chais zittende, zijn paard in vollen vaart liet loopen, onder den voet gereden. Die vrouw, bewusteloos als zij was, werd aldra door een persoon, die medelijden met haar had, opgebeurd en naar huis geholpen: de boer toch was doorgereden, veelligt opdat hij niet bekend zou worden. De verwonde vrouw had steeds in haar lijden één verlangen bovenal; het verlangen, om te weten wie *hij* was, die haar in levensgevaar had doen verkeeren; maar ook dat verlangen, doch dit in 't belang der openbare orde en veiligheid, bezielde tevens de verdienstelijke rijksveldwachters BOLT, te Onderdendam, ETTEMA, te Leens, en JELTES, te Wehe. Na veel moeite, met beleid aangewend, is het hun nu gelukt, dien boer uitvondig te maken, thans verder doende, wat hun pligt is. Den verderen loop dezer zaak, die zoo algemeen verontwaardiging heeft opgewekt, wenschen wij later mede te deelen. (Onze berigtgever voegt er in een noot nog bij, dat hij met voordacht hier het woord »boer" behouden heeft, omdat zulk een ruw mensch, als hier wordt bedoeld, den ouden naam nog moet blijven dragen.")

— Gisteren morgen omstreeks 3 uur werden de ingezetenen van *Hellum* door het geklep van de brandklok uit den slaap gewekt. Het bleek dat er brand was ontstaan in het woonhuis en de schuur van F. E. RUSTEBIJL aldaar. Alles stond reeds bij het aansnellen der hulp in volle vlam; zoodat er aan geen blusschen te denken viel. Het gelukte evenwel om twee digt bijstaande huizen, die ook reeds vuur hadden gevat, te behouden. Van de meubelen, den inboedel en het boerengereedschap in het afgebrande perceel voorhanden, en zelfs van het goud en zilver en het grootste gedeelte van het lijfstoebehooren der bewoners, heeft niets gered kunnen worden. De behuizing en het los goed was tegen brandschade verzekerd.

— Eergisteren had te *Oude Pekela* de voorjaarsvergadering der afdeeling Winschoten van het Nederlandsche zendelinggenootschap plaats. Te half drie verzamelde men zich in het kerkgebouw der Hervormden, waar de heer J. DE GRIENT DREUX, pred. te Ommelanderwijk, voor eene talrijke, ook van elders zamengevloeide schare optrad, om de bijeenkomst met eene godsdienstige rede te openen. Naar aanleiding van Jes. 49: 6 sprak zijn eerw. over de uitbreiding van het Godsrijk tot aan het einde der aarde, als *a*) geschiedende naar het plan Gods, *b*) zijnde het werk van den Heer, en *c*) de roeping der gemeente. Met blijkbare belangstelling werd de zoo hartelijke als gepaste taal des sprekers gehoord, en rijk moge de vrucht zijn, die zij voor de zaak van het Godsrijk draagt. Na de openlijke bijeenkomst had er ten huize van J. DE BOER eene beslotene der leden plaats, die mede talrijk bezocht was. In dezelve deelde men elkander mede, wat op den toestand van de onderscheidene gemeenten dezer afdeeling betrekking had; en uit de verslagen, dienaangaande gegeven, bleek bij vernieuwing, dat de belangstelling in de zendingszaak, die de afdeeling Winschoten sedert jaren reeds kenmerkt, ook in het afgeloopene niet verflaauwd, maar vermeerderd was. Met een verhoogd gevoel van dankbaarheid jegens God en den Heer der gemeente verliet men de vergadering, en keerde onder den vurigen wensch huiswaarts, dat de Heer nog velen in Zijne gemeente verwekken moge, om leden en begunstigers van een genootschap te worden, hetwelk van alle genootschappen de meeste aanspraak op medewerking heeft, omdat het de redding van onsterfelijke zielen door den eenigen en volkomenen redder Jezus Christus beoogt.

— De heer dr. VAN HASSELT acht zich verpligt in de *Utr. Ct.* eenige mededeelingen te moeten doen over de branding door lucifers, naar aanleiding van een, ook in deze Courant opgenomen, berigt uit *Scharwoude*, volgens hetwelk aan eene vrouw, die zich onder den nagel met eenen lucifer gebrand had, door haren bezorgden echtgenoot, het voorste lid van den duim met een scheermes zou zijn afgesneden! »Aangenomen toch, dat dit geval waarheid behelst, zou het dáár gegeven voorbeeld welligt elders navolging kunnen vinden, en alzoo tot meerdere onnoodige verminkingen aanleiding kunnen geven."

Wat hem over branding door lucifers bekend is, komt in het kort op het volgende neder: 1) Dat de phosphorus zelf, wel is waar, tot de zware vergiften behoort, doch dat deze, bij zijne verbranding, overgaat in minder schadelijke, of zelfs in de hier voorkomende hoeveelheid, geheel niet giftige zuren; dat er aldus van »phosphor-vergiftiging" door lucifers, op deze wijze, geen sprake kan zijn. — 2) Dat dan ook de vele volks-verhalen van vergiftiging of spoedigen dood door deze verbranding, tot nog toe, zoo ver hem bekend is, door geene enkele wetenschappelijke of geloofwaardige mededeeling in de geneeskundige litteratuur, door deskundigen zijn bevestigd of gestaafd. — 3) Dat proeven op dieren (aan welken de huid vooraf geheel was kaal geschoren en met gestokene en gesnedene wondjes was voorzien), waarbij 30 à 40 lucifers van verschillende soort en kleur, slaande en niet slaande, brandende en niet brandende, op de huid werden aangebragt, hem geene de minste eigenaardige uitkomsten vertoonden. Er ontstonden alleen de gewone gevolgen van omschrevene plaatselijke branding, zonder eenige teekenen van vergiftiging of ander levensgevaar. — 4) Dat hij, zoowel bij zich zelven als bij andere personen, vele malen kleine brandwondjes of oppervlakkige brandblaren aan vingers of handen heeft waargenomen, zonder dat daaruit ooit andere nadeelige gevolgen zijn voortgevloeid.

Hij wil hiermede intusschen geenszins ontkennen, dat sommige menschen met eene bijzonder teedere of gevoelige huid, met zoogenaamde voorbeschiktheid tot roos, of met eene algemeene kwaadsappige ligchaamsgesteldheid, niet meer belangrijk zouden kunnen worden aangedaan. De zoodanigen behooren deze oorzaak, zoo veel mogelijk, evenzeer te vermijden als ligte verbrandingen of verwondingen van anderen aard en soort.

Ten slotte voegt de schrijver hier nog bij, dat men vooral, in gevallen van deze verbranding, voorzigtig handelt met de plaats waar de lucifer is afgebrand, terstond goed af te wasschen met *sla-* of *lamp-olie* (om den mogelijk overgebleven onverbranden phosphor te verwijderen), daarna met verdund *soda-* of *zeepwater* (om de gevormde phosphor-zuren te verzadigen), en eindelijk de plaats als een gewoon brandwondje, verkoelend of verzachtend te behandelen (met compressen met *koud water* met olie en was als anderzins).

KERKNIEUWS.

DIEVER, 4 Junij. Door eigenerfde stemgeregtigden is heden, ter vervulling der vacature der Hervormde gemeente, geformeerd het navolgend twaalf- en zestal. Twaaftal: C. E. CRULL, hulpprediker te Amsterdam; ds. HOEVERS, te Gorredijk; BOON, te Zuidwolde; BREITER, te St. Jansga; LULOFS, te Rhoden; IJZENDIJKE, te Deinum; LESTURGION, te Vledder; DRIJBER, te Grijpskerk; NONHEBEL, te Heemse; ABRESCH, te Muntendam; BEKKER, te Genemuiden, en BRUNA, te Hasselt, bij herstemming tegen BOLT, te Grolle. Zestal: HOEVERS, CRULL, LULOFS, BEKKER, NONHEBEL en LESTURGION. De benoeming zal plaats vinden den 18den Junij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 7 Junij.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren avond heeft lord *Palmerston* op eene gedane interpellatie geantwoord, dat het berigt, als zoude *Crampton*, de Engelsche gezant in de Vereenigde Staten, zijne paspoorten ontvangen hebben, vervat was in een brief uit Halifax den 22sten Mei geschreven. De gisteren aangekomene stoomboot uit New-York heeft echter dit berigt niet bevestigd.

Lord *Palmerston* verzoekt het Huis zich van alle discussiën omtrent die zaak te willen onthouden. Hij zegt, dat de onderhandelingen zeer vele moeijelijkheden opleveren, maar blijft de hoop koesteren, dat alles zonder stoornis van de vriendschappelijke betrekkingen zal afloopen, daarbij rekenende op het gezond verstand van de beide natiën. Aan de Ver. Staten is dezerzijds de aanbieding gedaan het geschil aan arbiters ter beslissing op te dragen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 7 Junij.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	64.
Dito Dito	» 3 »	$75\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 4 »	$94\frac{3}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5 »	$78\frac{3}{8}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$ »	$40\frac{3}{16}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5 »	$85\frac{1}{8}$.
Dito Nation. Metall	» 5 »	$79\frac{3}{8}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$ »	$25\frac{3}{16}$.
Dito Binnenl	» 3 »	$41\frac{3}{16}$.
PORTUGAL	» 3 »	$45\frac{9}{16}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5 »	$102\frac{3}{4}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5 »	—.
Dito bij *Hope*	» 4 »	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4 »	—
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5 »	—
Dito 6de serie	» 5 »	$92\frac{3}{8}$.

De beurs sluit vaster.

LONDEN, 7 *Junij*. Consols 94.

PARIJS, 7 *Junij*. Fransche 3 pCt. 72.50.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 4 Junij, *Hoogland* de Zwijger, Banjoew., — 5 *de Jonge* Magrietha Meijering, Stettin; *Visser* Vr. Luppina, Leer

TEXEL 4 Junij, *Veldhuis* Prov. Overijssel, Newc.

VLIE 3 Junij, *Ploeg* Jacoba Christina, Newc.; *de Jong* Margrieta Meijering, Stettin.

HELVOET 4 unij, *Bonjer* den Elshout, Banjoew.; *den Breems* Vereeniging, Lissabon.

HONG KONG 2 April, *Post* Paulina, Swansea; — 7 *Verschoor* Beatrix, Woosung.

SHANGHAE 28 Maart, *Kikkert* Proteus, Amoy.

AMOY 28 Maart, *Smit* Mercurius, Hong Kong.

THEODOSIA 4 Mei, *de Boer* Wilhelmina en Henriëtte, Corfu.

KONSTANTINOPEL 7 Mei, *de Koning* de Jonge Adriana, Kamiesch; *Warssen* Herwijnen, v. Galatz n. Falmouth.

MALTA 25 Mei, *Meijer* stooms. Alexandria, v. Amst. n. Alexandria.

GIBRALTAR 23 Mei, *Giezen* Libra, v. Casabianca n. Queenstown.

LONDEN 2 Junij, *Meppelder* Thetis, Montevideo; — 3 *Eisinga* Martinus Heere, Rostock.

Bij WIGHT 2 Junij, *Oosterveld van Wijk* Jantje, v. Triest n. Kopp.

Bij GOUDSTAART 30 Mei, *Masdorp* Hermanus Franciscus, v. Amst. n. Suriname.

STOCKTON 23 Mei, *Pekelder* Heidewiga Regina, Gron.

HULL 31 Mei, *v. Wattum* Cornelia en Alida, Gron.

HAMBURG 3 Junij, *Lukkien* Henrika Jeltina, Harburg.

BREMERHAVEN 3 Junij, *Kramer* 4 Gezusters en *Kuiper* 2 Gebroeders, Hamburg.

STOLPEMUNDE 31 Mei, *Pronk* Gezina en *Kremer* Goede Verwachting, Koppenhage.

BOLDERAA 29 Mei, *Potjewijd* Alida Elisabeth, Bergen; *Lodewijks* Cath. Arendina, Delfzijl; — 30 *Drouwer* Hermina Nepperus, Hamb.; *v. d. Laan* Tweelingen, Oporto.

SANDHAMN 28 Mei, *Janninga* Trekvogel, Amst.; — 29 *de Jong* Cathar. Cornelia en *Dijk* Cornelia, Rouen; *Oostra* Margar. Hillechina, Amsterdam.

SWINEMUNDE 31 Mei, *Waterborg* Karsina, Bremen.

DALARO 28 Mei, *Teensma* Adolph Eduard, Malmoe.

CROONSTAD 28 Mei, *Visser* Cathar. Hermina, Londen; *Meihuizen* Jantje Nanninga en *Bos* Eendragt, Stockholm; *Engelsman* Schuringa, Stettin; *Schuur* Zwaantina, Hamburg; *de Groot Bakker* Katharina, Bergen; — 29 *Zeijlinga* Agatha, *de Weerd Jr.* Groot Lankum en *Waker* Catharina Isabella, Amst.; *Balk* Concordia, *Bakker* Jonge Liefiert en *Bekkering* Ulrika, Bergen.

NIJBORG 29 Mei, *Kwint* Jantina, v. Lubeck n. Thisted; *Lever* Alberdina en *Gort* Vriendschap, v. Aarhuus n. Stettin.

HOLTENAU 31 Mei, *v. d. Laan* Jantina Reinderdina, v. Dantzig n. Amst.; *Kramer* Harmonie, v. Stockholm n. Weener; — 1 Junij *Emmelkamp* Annegina, v. Memel n. Brake.

RENDSBURG 30 Mei, *Waterborg* Fennegina, v. Rott. n. Memel; — 31 *Balkema* Juffer Grietje, v. Norden en *Lukkien* Margar. Wilhelm., v. Bremen, beide n. Stettin; — 2 Junij *Poppen* Cathar., v. Koningsb. n. Antw.; *Pomper* Fennegina Cathar., v. Amst. n. Memel.

Vertrokken.

AMSTERDAM 5 Junij, *Spelman* Vr. Geerdina, Hamburg.

TEXEL 5 Junij, *Gorter* Johanna Maria Christina en *Grivel* Nehalennia, Batavia.

VLIE 2 Junij, *Arnold* Gezina, Dantzig; — 3 *Schmidt* Ceres, Archangel; *Schuring* Antje, Osterrisoer.

HELVOET 4 Junij, *Baumgarten* Johanna Christina en *v. Bruggen* Koning en Vaderland, Bat.

HONG KONG 27 Maart, *van Wijk Jurriaanse* Vr. Johanna, Amoy.

RANGOON 2 April, *Adriaans* Catharina, Rott.

NEWCASTLE 26 Mei, *Ouwehand* Susanna Elisabeth, Soerabaya.

HAMBURG 2 Junij, *Vissinga* Gesina Jantina, Petersb.; — 3 *Das* Hermanna Petersb.

WOLGAST 30 Mei, *de Boer* Jantina Petronella, Denemarken.

PILLAU 2 Junij, *de Haan* Jantina Gesina, Zaandam; *de Winter* Margaretha, Antwerpen.

MEMEL 31 Mei, *Banting* Gesina, Clay.

TONNINGEN 31 Mei, *Stuitje* Catharina Luitgarda, v. Colding n. Holland; — 1 *de Jonge* Wilhelmina Klaziena, v. Stettin en *Teensma* Jacoba, v. Hadersleben, beide n. Amst.; — 2 *Schaap* Geerdina Geertruida, v. Hadersleben n. Amst.

In lading.

NEWYORK 20 Mei, *de Jong* Dolfijn en *Visser* Fosca Helena, Amst.; *v. d. Hoeven* van Bosse, Rott.

LIVERPOOL 2 Junij, *Potjewijd* Agatha Geertruida, Petersb.

STOCKHOLM 26 Mei, *Mulder* Vr. Jantina, de Oostzee.

Zeilklaar.

NEWYORK 15 Mei, *Willenbrink* Maria Magdalena, Rott.

STOCKHOLM 27 Mei, *Bontekoe* Jacobina, Calmar.

Gepraaid den 30 Maart, op ...., *Doornbos* Alida Wilhelmina, van Bat. n. Amst. — Den 1 April, op 35° Z.Br., 20° O.L., *Esink* Castor, v. Banjoew. n. Amst. — Den 21 April, op 21° Z.Br., 1 O.L., *Schuurman* Neptunus, v. Amst. n. Soerab. — Den 23 April, op 3° N.Br., 22° W.L., *de Vries* Cornelia, v. Rott. n. Bat. — Den 30 April, op .. *Poort* Europa, v. Banjoew. n. Rott. — Den 4 Mei, op 4° N.Br., 26° W.L., *Rijken* Vesta, v. Rott. n. Bat. — Den 14 Mei, bij kaap St. Mary, *Meijer* Zeevaart, v. Londen n. Odessa. — Den 20 Mei, bij het eiland Flores, *v. Duijvenbooden* A. R. Falck, v. Banjoew. n. Amst. — Den 26 Mei, op 19° 30′ N.Br., 7° 30′ W.L., *Keus* Bengalen, van Rott. n. Bat. — Den 28 Mei, bij Wight, *v. d. Waal* S. v. Heel, v. Rott. n. Bat. — Den 29 Mei, op 48° 44′ N.Br., 7° 15′ W.L., *Pronk* Samuel Hendricus, v. Rott. n. Bat. — Den 25 Mei, bij de Singels, *Haagsma* Doctrina et Amicitia, *Swart* Senior, *Tekelenburg* Sara Alida Maria, v. Amst. en *Niedveld* Willem I, v. Hamburg, alle 4 n. Batavia. — Den 1 Julij, bij Portland, *v. d. Wind* Jacob Cats, v. Dordrecht n. H. Kong; bij Wight, *Klasen* Antje, v Rott. n. Genua. — Den 2 Junij, bij Schevingen, *Westenink* Alida Maria, v. Gallipoli n. Elseneur.

GRONINGEN, 7 Junij. Vertrokken het nieuwgebouwde galjootschip Annechien en Jantje, kapit. *W. M. Prins*, van Hoogezand, met ballast naar Archangel.

ZOUTKAMP, 6 Junij. Binnengekomen 5 Junij, *Bakker* Reina, Newc. Vertrokken 5 Junij, *Frik* Roulina, Emden.

Zeilklaar *Pluktje* Tetsia en *Bartels* Gesina, Londen.

DELFZIJL, 5 Junij. Binnengekomen 3 Junij, *Spithorst* Lubbechiena, Noorwegen; — 4 *Forma* Vr. Jantje en 5 *Forma Jr.* Vr. Antje, Leer; *Zeven* Concordia, *Feiken* Catharina, *Taaij* Geziena Ida en *Schelts*, Catharina, alle 4 v. Noorwegen.

Vertrokken 3 Junij, *Jansonius* Pelikaan, Archangel; *Kraan* Alida, *Kraan* Vriendschap, *Pot* Geziena, *van Wattum* Henderika, *Bontekoe* Jonge Lucas, *Leeuw* Anna Afina, *Middel* Bouwina, *Koning* Klasiena, *Gust* Harmina, *Pot* de Hoop en *Nanning* Klasiena, alle 11 n. Noorwegen; *Brouwer* Geziena, Hamburg.

FALMOUTH, 1 Junij. Het schip Albertina, kapit. *Potjewijd*, van Liverpool naar Petersburg, is alhier lek binnengeloopen.

REVAL, 2 Junij. Het schip Aurora, kapit. *de Boer*, van Amsterdam naar Petersburg, is den 28 Mei bij het eiland Oesel gestrand en zal met de lading weg zijn.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

1 Junij. *de Jonge*, Reina, v. Riga n. Antw., m. vlas.
2 —— *Stutvoet*, Annechina Harmina, v. Memel n. Schotl., m. vlas.
Menzes, Jonkvr. Maria, v. Dantzig n. Antw., m. hout.
Moesker, Susanna, v. Riga n. Frankrijk, m. vlas.
Wijma, Stad en Lande, v. Riga n. Harl., m. balken.
Helmers, Dolphijn, v. Riga n. Amst., m. hout.
Mulder, Hendrik en Ubbo, v. Riga n. Hull, m. lijnzaad.
Evers, Aeolus, v. Kunda n. Schiedam, m. rogge.
Metz, Vier Gebroeders, v. Riga n. Amst., m. lijnzaad.
Glim, Hendrika Margar., v. Londen n. Petersb., m. stukg.
3 —— *Duit*, Frouwina, v. Riga n. Harlingen, m. balken.

De wind den 1 Junij O., O.Z.O., Z.O.; den 2den Z.W., Z.; den 3den Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 5 Junij, *Teensma* Anna Elisabeth, Surin.; *Ploeg* Jacoba Christina, Newc.

TEXEL 5 Junij, *Meijer* Margaretha, Newc.

VLIE 4 Junij, *Ploeg* Vertrouwen, Newc.; *Katoen* Zeelust, Oudsoen.

LIVERPOOL 4 Junij, *Wegener* Vr. Martha, Lissabon.

Bij DUNGENESS 1 Junij, *Boer* Joan, v. Amst. n. Triest.

Bij GOUDSTAART 27 Mei, *v. d. Meulen* Sooloo, v. Rotterd. n. Bat.; — 31 *Karsijns* Landman, v. Lissabon n. Vlaard.; — 2 Junij *ten Harmsen* Louisa Christina, v. Amst. n. Suriname.

St. NAZAIRE 1 Junij, *Spiegelberg* Julius, Dantzig.

PORTO 22 Mei, *de Haan* Siewerdina, Newc

TAGANROG 17 Mei, *de Boer* Wilhelmina en Henriëtte, Theodosia.

Vertrokken.

AMSTERDAM 6 Junij, *van Wijk* Anna en Arnoldina, Petersb.; *Hansens* de Hoop, Nerva.

TEXEL 5 Junij, *Hazewinkel* Adm. Piet Hein, Bat.; *Croes* de Jonge Reintje, Lond.

VLIE 4 Junij, *Oostervink* Pieter, Petersb.

HELVOET 5 Junij, *Dijkema* Burgemeester Hoffmann en *Overgauw* Johanna Maria, Bat.; *Pik* Jansje, (Newc.) Lissabon; *Potjer* Titia, Petersburg.

LONDEN 3 Junij, *v. d. Poll* Postillon, Hobarttown.

HULL 3 Junij, *Keppel* Hendr. Alida, Konst.

GLOUCESTER 3 Junij, *Astuling* Cath. Corn., Arch.

LEITH 2 Junij, *Ruiten* Verwachting, Harl.

MALTA 27 Mei, *Mannekes* Kleinkinderen, St. Ubes.

CHARLESTOWN 1 Junij, *Hazewinkel* Albertina, Troemsoe.

DANTZIG 2 Junij, *Slinger* Gesina, Stavanger; *de Jonge* Cathar., Bremen.

PILLAU 3 Junij, *v. d. Star* Maria en *Boer* Niessina Beerta, Petersburg.

HARLINGEN, 4 Junij. Binnengekomen *Kuipers* 5 Gezusters en *de Boer* Boreas, Newc.; *de Groot* Geertruida en *de Groot* Drie Gezusters, Noorwegen.

Gepraaid den 19den April, op 3° 48′ N.B., 23° W.L., het schip Antoinette Seraphina, kapit. *A. Victor*, v. Cardiff n. Manilla.

SCHEEPSVRACHTEN.

Naar Londen of Oostkust voor een schip van pl. m. 90 last 14 sh. 6 d. in full; kleiner charter 15 sh. in full, per 10 quarters Haver.

229ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

7de Lijst. Nos. 4852, 8257, 10061 en 15655 ieder *f* 1000; no. 1877 *f* 400; nos. 12030 en 16401 ieder *f* 200; nos. 124, 180, 1909, 2672, 9650, 10899, 11395, 11959, 12333, 13683, 14195, 16480 en 17797 ieder *f* 100. — *8ste Lijst.* No. 1003, 2930, 3325, 4299, 6415, 8062, 10874, 11513, 11553, 13447, 15335, 16691, 17014 en 19310 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 6 *Junij.*

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ *f* 3,40
Oude 70 ℔ *f*	Winter 52 ℔ *f* 5,50	- - 42 - - 3,60
N.Oml.1855 68 - 11,75	- 54 - - 5,90	- - 44 - - 3,85
- - 70 - - 12,50	- 56 - - 6,30	BOONEN.
- - 72 - -	Zomer 54 - - 5,40	Paardeb. *f* 5,50,75, *f* 6,25,50,
- Old. 66 - - 10,60	- 56 - - 5,80	(75, *f* 7.
- - 68 - - 11,35	Knobbe 60 - - 6,40	Gr. Erwt. *f*
- - 70 - - 12,10	- 62 - - 6,80	Graauwe dito *f*
- - - -	HAVER.	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	Dikke 36 ℔ *f* 3,25	Old. Koolz. *f*
Inl. 62 ℔ *f* 8,20	- 38 - - 3,45	Oml. dito *f*
- 64 - - 8,80	- 40 - - 3,65	N. Aveelz. *f*
- 66 - - 9,30	- 42 - - 3.85	Zomerzaad *f*
- 68 - - 9,80	- 44 - - 4,00	G. Mosterdz. *f*
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,15	Lijnzaad *f*
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 8,65	- 48 - - 4,30	Dederzaad *f*
- - 66 - - 9.05	- 50 - - 4,45	Gr. Gort *f* 9,75 *f* 10,25,50
- - 68 - - 9.45	W. Voer 36 - - 3,15	Parel dito à 100 ℔ *f* 12,50,
Zw. - 64 - - 8.45	- - 38 - - 3,35	*f* 14,25, *f* 15,50.
- - 66 - - 8,85	- - 40 - - 3,55	Raapolie per vat *f* 45.
Veen 64 - - 8,35	Zw. - 36 - - 3,00	
- 66 - - 8,75	- - 38 - - 3,20	

Tarwe als voren. — Rogge en Boekweit als genoteerd slepend afgaande. — Gerst weinig in omgegaan. — Haver over 't geheel prijshoudend. — Boonen in een doen. — Gort wel zoo goed te plaatsen.

ROTTERDAM, 5 *Junij.* Tarwe: 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 475, *f* 480; 161 ℔ dito *f* 490. Rogge: 150 ℔ Amerik. *f* 330; 149 ℔ dito *f* 325.

LEEUWARDEN, 6 *Junij.* De aanvoer van granen was heden weder zeer gering en ofschoon meest op hoogere prijzen gehouden, kon men veelal niet meer dan die der vorige week bedingen, terwijl zelfs enkele artikelen lager werden afgegeven. Tarwe tot eene kleine verhooging, zoo bij partij als gerijf verkocht. Roode in zware soorten weinig ter veil. — Rogge alleen voor dadelijk benoodigden verkocht, Inl. *f* 9,35 tot *f* 10. — Boekweit tot ruim vorige prijzen alleen aan dadelijk benoodigden te plaatsen. — Winter-Gerst weinig ter veil en tot vorige prijzen met minder kooplust. Zomer zeer weinig aangeboden, en als voren verkocht. — Haver meer aangeboden en minder begeerd, verkocht fijne *f* 4,10,50; ordinaire *f* 3,70,85. Voer *f* 3,20,65.

AMSTERDAM, 6 *Junij.* Tarwe: 127 ℔ o. b. Pools. *f* 570; 120, 121 ℔ n. dito *f* 475, *f* 480; 128 ℔ Rijn *f* 432; 160 ℔ Bovenl. Ris *f* 472; 127 ℔ Fries. *f* 440. — Rogge: 117 ℔ Norder *f* 296; 118 ℔ Arch. *f* 310. — Gerst in een doen: 109, 117 ℔ Deensche *f* 225, *f* 246; 97, 98 ℔ Friesche Winter *f* 190, *f* 192. — Haver: 74, 76, 77 ℔ Veen *f* 118, *f* 122, *f* 126. — Boekweit onveranderd: 120, 121 ℔ puike Holsteinsche *f* 290. *f* 293 aan de Zaan.

Koolzaad op het najaar 1 p. vl. hooger; Deensch 69 p. vl.; op 9 vat in Oct. en Nov $73\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 110 ℔ Calcutta *f* 335. — Raapolie dadelijk en op levering hooger betaald: op 6/w. *f* 45.25; vlieg. *f* 44; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 41,25 a 75. — Lijnolie vast: op 6/w. *f* 35,25; vlieg. *f* 34: Sept. *f* 31,75 a *f* 32; Oct. *f* 31,75; Nov. en Dec. *f* 31,50 a *f* 31,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50.

LONDEN, 6 *Junij.* De aanvoer van alle soorten Graan is tot heden niet overvloedig geweest. De omzet in Tarwe bepaalde zich hoofdzakelijk tot ger. kwal. vreemde, voor welke, gelijk mede voor inl. soorten, de prijzen van eergisteren gemakkelijk werden bedongen, en voor deze laatste zelfs hier en daar overtroffen.

Van den 6den. Granen vast ten gevolge van geringen aanvoer.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 6 *Junij.* De prijs der Boter was heden als volgt: 1ste soort *f* $16\frac{3}{4}$; 2de soort *f* $15\frac{1}{2}$.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 6 *Junij.* Schapen en lammeren tamelijk aangevoerd, met vluggen handel: schapen van *f* 8 tot *f* 11; lammeren van *f* 2 tot *f* 4; de aanvoer van varkens was groot, doch de handel traag; prijzen waren van *f* 24 tot *f* 36; biggen van *f* 4 tot *f* 17.

APPINGEDAM, 4 *Junij.* De markt, heden alhier gehouden, was vrij goed voorzien, en de handel vrij goed geanimeerd; schapen en lammeren willig.

LONDEN, 6 *Junij.* Ter markt waren heden 1006 runderen, 447 kalveren, 10,520 schapen. De runderen veel, schapen en kalveren iets lager.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 6 *Junij.*

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{8}$, 64, $63\frac{15}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{7}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $94\frac{3}{16}$, $94\frac{3}{8}$, $94\frac{5}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $93\frac{1}{4}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. 90; Oblig. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{4}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{4}$, $51\frac{3}{8}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{3}{4}$, 25, $24\frac{7}{8}$; Dito 3 pCt. $46\frac{1}{4}$;

Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $40\frac{1}{8}$, $40\frac{1}{4}$, $40\frac{5}{8}$; Coupons-Bewijzen $6\frac{11}{16}$, $6\frac{3}{4}$, $6\frac{11}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 45, $45\frac{3}{8}$, $45\frac{1}{4}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $102\frac{7}{8}$, 103; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $91\frac{1}{4}$; Cert. bij *Hope* 4 pCt. $84\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $83\frac{7}{8}$; Dito van Inschr. in Assign. 6 pCt. $63\frac{1}{4}$. — POLEN, Aand. m. Loting 500 fl. *f* 155.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 78, $78\frac{3}{8}$, $78\frac{1}{4}$; Dito Nationale 5 pCt. 79, $79\frac{3}{16}$, $79\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{15}{16}$, 40; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{15}{16}$, 40; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $84\frac{3}{4}$, $84\frac{15}{16}$, $84\frac{7}{8}$; Orig. Amerik. Bank-Actien $1\frac{1}{8}$; Mexik. $20\frac{13}{16}$, 21, $20\frac{13}{16}$; Dito Onb. $20\frac{13}{16}$, 21, $20\frac{13}{16}$; Gren. 18; Dito Onbep. $17\frac{7}{8}$; Dito Uitg. $7\frac{3}{16}$; Venez. $28\frac{3}{4}$; Uitg. $12\frac{3}{4}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 6de Serie $92\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$; 5 pCt. Thes. Amst. 102.

Bij eenige affaire in Integralen waren heden onze binnenl. fondsen wederom prijshoudend. — In vreemde effecten was de markt over het algemeen ongunstig gestemd. Inzonderheid waren Spaansche zeer gedrukt.

Sardin. Cred. *f* 78, *f* 77; Spaansche dito *f* 97, *f* 94, *f* 95; Dito bij *Rothschild* *f* 115, *f* 118; Aand. Beijersche Spoorweg *f* 43.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. $4\frac{1}{2}$; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $63\frac{15}{16}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{7}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $40\frac{5}{8}$; Metall. 5 pCt. $78\frac{1}{4}$.

ADVERTENTIEN.

*** De **FACULTEIT** van **Bespiegelende Wijsbegeerte en Letteren** zal, tot het **afnemen** van het **ADMISSIE-EXAMEN**, bepaald bij Koninklijk Besluit van den 4den Augustus 1853, vaceren ZATURDAG den 14den Junij. Belanghebbenden gelieven zich uiterlijk den **12den dezer** aan te melden bij den DEKEN der Faculteit,

J. J. P. VALETON.

GRONINGEN, 6 Junij 1856.

NEÊRLANDS HEIL.

De KIESVEREENIGING ***Neêrlands Heil*** heeft in hare Vergadering van heden tot **KANDIDAAT** voor het LIDMAATSCHAP van de TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL gekozen den Heer

S. BLAUPOT TEN CATE.

GRONINGEN, 5 Junij 1856.

H. J. TRIP, *fung. President.*
W. VAN BOEKEREN, *fung. Secretaris.*

Vrijheid en Orde.

In de VERGADERING der VEREENIGING, gisteren gehouden, is, met eenparige Stemmen, verkozen als de **KANDIDAAT** der Vereeniging voor het LIDMAATSCHAP van de TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL,

de Heer S. Blaupot ten Cate,

thans woonachtig te ***Groningen.***

GRONINGEN, 6 Junij 1856.

Namens het Bestuur der Vereeniging:
L. ALI COHEN, *Secretaris.*

Kiesvereeniging
te *HOOGEZAND.*

Het BESTUUR der KIESVEREENIGING te *HOOGEZAND* brengt ter kennis van de KIEZERS, dat in de VERGADERING van den 2den Junij l.l. met *eenparige* Stemmen tot **KANDIDAAT** voor 't LIDMAATSCHAP van de TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL is gekozen het aftredend Lid

S. BLAUPOT TEN CATE,

te ***GRONINGEN.***

HOOGEZAND, 5 Junij 1856.

Namens het Bestuur voornoemd:
F. M. DIKEMA, *Voorzitter.*
B. TEN CATE, *Secretaris.*

EENIGE KIEZERS, getuigenis wenschende af te leggen van hunne begeerte om het **positief Christelijk** beginsel op de **openbare** Scholen in Nederland gehandhaafd te zien, zullen bij de aanstaande Verkiezingen, op den **10den Junij**, hunne stem uitbrengen op den Heer

Mr. G. Groen van Prinsterer,

en wekken alle Kiezers op, die hierin met hen eensgezind zijn, dit voorbeeld te volgen.

DE TENTOONSTELLING
VAN
SCHILDERIJEN
te *GRONINGEN*

blijft bij voortduring geopend des voormiddags van 10 tot 2 en des namiddags van 3 tot 5 uur, in de gewone Lokalen, ten Huize van de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt.

De Commissie voor de Tentoonstelling meent belangstellenden te moeten herinneren aan het niet ver meer verwijderde tijdstip harer sluiting, en tevens opmerkzaam te mogen maken op de aanzienlijke inzendingen, welke in de laatste dagen nog hebben plaats gehad van Meesters als N. PIENEMAN, MARI TEN KATE, H. F. C. TEN KATE, HOLLANDER, BILDERS en anderen.

LOTEN voor de te houden Verloting van STUKKEN, uit die der Tentoonstelling aangekocht, zijn in bovengenoemde Lokalen verkrijgbaar tegen betaling van *f* 5.00.

Namens de Commissie voor de Tentoonstelling:
W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN, *Secretaris.*

ALGEMEENE VEREENIGING
TEGEN HET PAUPERISME.

De **VOORJAARS-VERGADERING 1856** der Vereeniging wordt gehouden, ter gewoner plaatse, op **Vrijdag den 13den Junij e.k.**, 's voormiddags te 10 uur.

Namens het Bestuur der Vereeniging:
L. ALI COHEN, *Secretaris van Bestuur.*

Zangfeest
TE
GRIJPSKERK,
op DONDERDAG den 12den Junij 1856.

ZANGFEEST
VAN DE
ZANGVEREENIGING
Oldambt en Westerwolde,
op VRIJDAG den 13den JUNIJ 1856,
te VEENDAM.

Voormiddag te 10 uur EERSTE ZAMENKOMST der ZANGGEZELSCHAPPEN, bij W. BAKKER.

Te 12 uur ORGELCONCERT.

Namiddag half drie UITVOERING der FEESTZANGEN, in de KERK der HERVORMDEN.

FEESTREDENAAR: de WelEerw. Heer Ds. G. W. SANNES, van *Oude Pekela.*

TOEGANGKAARTJES en PROGRAMMA'S à 50 Cts. zijn te bekomen bij de Kasteleins EVERTS en BAKKER, te *Veendam.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

Dr. T. FOLMER REDDINGIUS
met
J. V. D. TUUK.

MIDDELBERT, 4 Junij 1856.

*** Getrouwd:

HILLEBRAND DIJKHUIS
met
AAFJE BOLHUIS.

GRONINGEN, 5 Junij 1856.

*** Getrouwd:

J. SCHILTHUIS, U.G.Zn.,
van *Groningen,*
met
M. SWANENBURG.

BARNEVELD, 6 Junij 1856.

*** Gehuwd den 5den Junij 1856:

TONKO MEIJER,
van den *Stads Nieuwen Polder,*
met
HINDERTJE EBELS,
van *Nieuw Beerta.*

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER G. B. WUFFEN, geliefde Echtgenoot van

K. TROX,
Meubelfabrikant.

GRONINGEN, 3 Junij 1856.

*** Bevallen van eene welgeschapen DOCHTER ELLEGONDA VAN LEGGELO, geliefde Echtgenoot van

J. H. BAKKER.

Bij GRONINGEN, 6 Junij 1856.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna vierenzestig jaren, mijn waarde Echtgenoot, de WelEerwaarde Heer PETRUS MEES, *Emeritus-Predikant.*

GRONINGEN, 2 Junij 1856.

Wed. P. MEES—DORHOUT.

Op verlangen van den Overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

*** Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, in den ouderdom van 34 jaren, ten onzen Huize, onze geliefde oudste Zoon JOHAN PETER JACOBUS REIJNTJES, *gepensioneerd 2de Luitenant Paardenarts van het Oost-Indische Leger.*

GRONINGEN, 6 Junij 1856.

A. GELSEMA.
C. C. HULZENBEEK.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje, JAN ZACHARIAS. Ruim $1\frac{1}{4}$ jaar mogten wij ons in zijn bezit verheugen.

GRONINGEN, 6 Junij 1856.

H. BOOMGAARD, Z.ZOON.
A. JUIT.

Eenige kennisgeving.

Raadgevingen

tegen: Ontsteking, Koorts, Tandpijn, Hoofdpijn, Verkoudheid, Hoest, Kramp in de Maag, het Zuur, de Hik, Buikloop, Aanbeijen, Jicht en Rhumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de Borst, Longtering, Ontsteking van den Pisweg, Graveel, Wormen, Lintworm, Vallende Ziekte, Koliek, Geelzucht, Waterzucht, Scheurbuik, Ziekten der Kinderen, Klierziekten, Oogziekten, Onvruchtbaarheid, Ziekten der Zwangerheid, Ontsteking der Vrouwelijke Borsten, Vergiftiging, Schijndood, Behoedmiddelen tegen Besmettelijke Ziekten, de Aziatische Braakloop, Cholera Morbus, Huiduitslag, Moedervlekken, Zeeziekte enz. vindt men in de

VOLKSGENEESKUNDE
DOOR
Dr. J. F. OSIANDER,
Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen.

Nagezien en vermeerderd met aanwijzingen der kenteekenen van de

Onderscheidene Ziekten enz.,
DOOR
J. A. VAN OORT,
Officier van Gezondheid der 2de Klasse bij de Armee.

Vijfde druk,

te *Leeuwarden*, bij **L. SCHIERBEEK** gedrukt, en verder te bekomen à ***f* 1,25.**

Het *Zondagsblad* van den 7den September 1851 besluit zijne gunstige beoordeeling over dit werk als volgt:

» In één woord, schrijver en vertaler hebben beide een » goed werk verrigt, hetwelk velen zoowel aangenaam als » van dienst zal wezen, en der maatschappij alzoo een ge» schrift aangeboden, hetwelk wij eene veelvuldige lezing » toewenschen, dewijl het ongetwijfeld veel nut en leering » kan stichten." T.

*** Bij de **Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is uitgekomen:

De Katholieke
EN
Protestantsche Natiën
ONDERLING VERGELEKEN
UIT HET DRIELEDIG OOGPUNT VAN
Welvaren, Verlichting en Zedelijkheid.
DOOR
NAPOLÉON ROUSSEL.
Met eene Voorrede van
Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT.
2 Deelen. Prijs *f* 7.00.

De *Godgeleerde Bijdragen* (1856, vijfde stuk) zeggen van dit werk het volgende:

Juist dezer dagen heb ik de lectuur van een uitmuntend boek, eene polemiek tegen *Rome*, ten einde gebragt, eene polemiek, waarin niet tegen de dogma's, maar tegen de noodwendige uitwerkselen van de dogmatiek der Roomsche kerk, gepolemiseerd en waarin aangetoond is, dat die dogmatiek geene moraliteit *wil* of *kan* scheppen, en het Romanismus den menschelijken geest onderdrukt, de nijverheid belemmert, het staatkundig leven smoort. „Dat zal een gevaarlijk en hatelijk boek wezen!" — denkt misschien een enkele lezer. Aan dien lezer zij de verzekering gegeven, dat hij zeldzaam het *fortiter in re* met het *suaviter in modo* zóó vereenigd zal gezien hebben; ook wete hij, dat de stijl, de taal, de manier van de zaken voor te stellen, zóó onderhoudend en zóó beschaafd mogen heeten, als het slechts verlangd worden kan. Ik bedoel het werk, dat dezen titel draagt: *de katholieke en protestantsche natien, onderling vergeleken uit het drieledig oogpunt van welvaren, verlichting en zedelijkheid,* *door* NAPOLEON ROUSSEL, *met eene voorrede van prof.* P. HOFSTEDE DE GROOT; twee deelen, zamen uitmakende 808 fijn gedrukte bladzijden, uitgegeven te *Groningen* bij de erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, voor den prijs van *f* 7. Zonder eenige aarzeling noem ik dit boek het beste van hetgeen ROUSSEL geschreven heeft. Hij is niet veel meer dan Referent van hetgeen de beste statistici over dit onderwerp leeren. Voornamelijk laat hij Roomsche schrijvers spreken, zooals den baron D'HAUSSEZ, RAOUL-ROCHETTE en anderen, zulke dus, die er belang bij hebben, om de zaken zoo eenzijdig gunstig als het voor de Roomsche kerk mogelijk is, voor te stellen. Cijfers, tabellen, enz. spreken hier de ontzettendste waarheden uit. Achtereenvolgens vergelijkt hij uit het aangeduide drieledige oogpunt de staten van *Noord-* en *Zuid-Amerika*, het katholieke *Ierland* en protestantsche *Schotland*, het katholieke en het protestantsche deel van *Zwitserland*, het katholieke *Oostenrijk* en het protestantsche *Pruissen*, *Belgie* en *Nederland*, de roomsche en protestantsche missiën, *Spanje* en *Engeland*, zooals die landen waren in de XVIde en zooals zij nu zijn in de XIXde eeuw; slaat zijn blik op het Katholicismus, zoo als het in *Italie* ten troon zit, en het Protestantismus, zooals het in *Frankrijk* het kruis heeft gedragen. Hij bewijst — want tegen cijfers en tabellen valt niet veel in te brengen — dat het klimaat, de gesteldheid van het terrein, met een woord allerlei hoedanigheden van stoffelijken aard, oorspronkelijk in Roomsche landen oneindig gunstiger zijn dan in Protestantsche, en dat de laatste in welvaren, verlichting en zedelijkheid ver boven de eerste staan. De tegenbedenkingen, door JACQUES BALMÈS en AUGUSTE NICOLAS in hunne werken tegen het Protestantisme ingebragt, wederlegt hij met weinig moeite, omdat de statistiek hem de meest zegevierende wapenen verschaft.

Daar zijn sommige gedeelten van dit boek, met name die over het Roomsche deel van *Zwitserland*, *Spanje* en *Italie* handelen, waarbij het den lezer bang wordt om het hart. Men moet hier lezen van de afgodsdienst, die in genoemde landen woont, om te kunnen begrijpen, hoe het mogelijk is, dat daar de zedelijkheid zoo laag is gezonken en de natiën zonder veerkracht zijn. KÉRATRY, een Franschman, een Katholiek, levert ons eene schets van het godsdienstig, of eigenlijk ongodsdienstig leven zijner geloofsgenooten in *Bretagne*, die men niet als waarheid zou willen erkennen, indien zij uit eene andere pen, dan die eens Katholieks ware gevloeid. Hij verhaalt b. v. dat men ter eere van *onze lieve vrouw van Ralecq*, aan den pastoor dier kerk geene andere hennen dan witte mogt ten offer brengen. Maar daar de witte hennen schaars werden, kwam de pastoor eindelijk op het gelukkige en zoo geruststellende denkbeeld, dat God in plaats van ééne witte hen, voortaan met twee zwarte zou tevreden zijn. Men vindt deze en dergelijke berigten bij ROUSSEL overgenomen uit het geschrift van KÉRATRY, *du culte en général.* Dat ROUSSEL overal zijn' zegsman aanvoert, is minder eene deugd, dan wel een onmisbaar vereischte van zijn boek. Zijn werk is eigenlijk niet veel anders dan eene serie van getuigenissen van Roomsche schrijvers over de ellende, waarin de Roomsche landen verkeeren; deze eigenschap is de wezenlijke aanbeveling van dit boek; de waarheid spreekt hier hare oordeelen door den mond van Roomsche schrijvers. ROUSSEL mag in waarheid zeggen, dat *hij* niet spreekt, maar dat feiten en tabellen het woord voeren.

Het boek is zóó overtuigend, zóó afdoend, dat ik durf wedden, dat geen Roomsch geestelijke zich aan de lezing wagen zal. Want van al die bedroevende verschijnselen ligt de eigenlijke oorzaak in de heerschappij van het gelooven op gezag der pausen en overleveringen. Bladzijden zou ik gaarne overnemen, maar ik wil het niet doen, omdat ik niet weten zou, wat er uitgekozen moest worden. Door het lezen en bestuderen van dit boek verrijkt men zijne land- en volkenkunde, en voelt men zijn gevoel van dank voor het genot der protestantsche voorregten en zijn medelijden met de ellende der Roomschen, stijgen.

Dit boek moet nu in de gemeenten verbreid, in leesgezelschappen rondgezonden worden. Het kan niet anders, of het moet elken Protestant bevestigen in zijn dierbaar geloof. Hier wordt niet gescholden, zelfs zooveel het kan, het bittere en snijdende vermeden; de statistici voeren hier het woord. — Laat men niet denken, dat het daarom dor en droog zou zijn; de Fransche statistici schrijven een stijl, waarvan menig openbaar spreker nog veel goeds kan afzien. Maar men behoort dit boek te lezen, als men eenigen tijd ter beschikking heeft; want ik houd het voor ondoenlijk het neer te leggen eer het geheel uitgelezen is. De beroemde *proeve over den geest en invloed der kerkelijke hervorming van* LUTHER, in het begin dezer eeuw geschreven door CHARLES VILLERS, wordt door dit werk van ROUSSEL aangevuld en verbeterd. Prof. HOFSTEDE DE GROOT heeft niets te veel tot lof van dit regt nuttige, regt godsdienstige, regt stichtelijke boek gezegd. Want al is het geene moeijelijke taak in eenige der gedane opgaven onjuistheden aan te wijzen en al zouden wij wenschen, dat de data der opgaven over het geheel naauwkeuriger waren, het boek levert ons eene schets van het Romanismus in Roomsche landen uit de werken van Roomsche schrijvers getrokken, die onze belangstelling wekt en — met diep medelijden ons op die landen doet nederzien. Trouwens, de geschiedenis leert ons, dat het staatkundig leven der volken nergens droeviger is gesteld dan daar, waar de Roomsche kerk in eigenlijken zin de heerschende is — *Italië* en *Spanje.*

De ondergeteekenden hebben de eer het geachte Publiek bij deze te verwittigen, dat de FABRIJK van **STOOM- en andere WERKTUIGEN, IJZEREN SCHEPEN, ENZ.,** aan het Zuiderdiep te *Groningen*, tot nu toe gedreven wordende onder de FIRMA: » SLOTEMAKER, LANTINGA & Co.", van heden af zal worden **voortgezet** onder de

FIRMA: SLOTEMAKER, HORDIJK EN Co.;

zullende de nieuwe Firma zich beijveren, het vroeger genoten vertrouwen zich bij uitnemendheid waardig te maken.

GRONINGEN, 7 Junij 1856.

SLOTEMAKER, HORDIJK & Co.

Dingsdag den 10den Junij a.s,

des middags te 12 uur, op de Groote Markt te *Groningen*, VERKOOPING van **3 RIJTUIGEN,** waaronder een RUIME CALES en twee KAPWAGENS; **BILJART** met **QUEUEN** en eenige **AFBRAAK.**

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

GEREGTELIJKE VERKOOP.

Op WOENSDAG den 11den Junij 1856, des namiddags te 2 uur, zullen, door mij ondergeteekende, DEURWAARDER, voor de Behuizing van D. T. BOSMAN, aan het Kattendiep te *Groningen*, tegen **kontante betaling,** publiek worden verkocht: de ten laste van gemelden BOSMAN in pandbeslag genomene **GOEDEREN,** waaronder EIKENHOUTEN BUREAU, HALVE KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, PORSELEIN, AARDEWERK ENZ.; — voorts ZERKEN PAALTJES, SLIJPSTEENEN, ZUILEN, WITTE STEEN en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

P. HEKKEMA, *Deurw.*

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING,** Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op DONDERDAG den 12den Junij 1856, des voormiddags te 10 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Uithuizen*, ten verzoeke van de Erven K. E. WESTERDIJK en Vrouw, publiek te verkoopen:

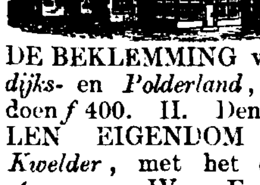

I. Eene **BOEREN BEHUIZING,** bestaande in een WOONHUIS en twee groote SCHUREN en verder GETIMMERTE, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 41 B., 19 R., 80 E. kostelijk *Uiterdijks-* en *Polderland*, zullende jaarlijks op Midw. tot vaste huur doen *f* 400. II. Den EIGENDOM van dien. III. Den VOLLEN EIGENDOM van 21 B., 09 R., 30 E. *Dijk* en *Kwelder*, met het daarachter liggend groot en uitgestrekt *Aanwas.* IV. Eene ARBEIDERSBEHUIZING met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver ERF, TUIN en GROND, te zamen groot 41 R., 20 E., zullende jaarlijks op Midw. tot vaste huur doen *f* 10. V. Den EIGENDOM van dien. VI. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENNE BEKLEMMING van eene HEEMSTEDE, met het REGT om daarop eene Behuizing te stichten, zullende jaarlijks op Midw. tot vaste huur doen *f* 8—00. VII. Den EIGENDOM van dien. — Alles staande en gelegen te *Uithuizen.* Perc. IV en VI zullen dadelijk na den Toeslag, met derzelver Vruchten, op zeer aannemelijke Voorwaarden worden aanvaard.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR,** Notaris te *Winschoten*, zal, ten verzoeke van den Heer M. J. VINCKERS, Directeur van het Postkantoor te *Winschoten*, als onherroepelijk gemagtigde Hypothecaire Crediteur van WUBBO JOHANNES OCKELS en CHRISTINA SNOEK, Echtelieden te *Winschoten*, op **ZATURDAG den 12den Julij 1856** (en **niet** op MAANDAG den 16den Junij 1856), des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder J. H. DIJKSTERHUIS, te *Winschoten*, publiek verkoopen:

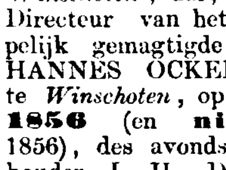

Eene **BEHUIZING** met de daaraan verbondene WERKPLAATS en daarbij behoorend ERF en GROND, alles vrij en eigen, staande en gelegen in den zoogenaamden Liefkenshoek te *Winschoten.*

Nadere informatiën ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Letterzetters.

Tegen **goed loon** en **vast werk**, worden in de Provincie *Friesland* een of twee **bekwame**, **vlugge LETTERZETTERS** gevraagd. Adres onder lett. Q bij den Heer J. B. WOLTERS, Boekhandelaar te *Groningen.*

SMIDSKNECHTEN EN SCHEEPSANKERS.

In eene groote ***SMEDERIJ*** wordt ten spoedigste gevraagd: een **KNECHT,** het **Scheepswerk** goed verstaande; zoo mede een die **ten deele** bekwaam is.

Zich te vervoegen bij den Heer K. L. DOMENI, te *Hoogezand*, bij wien is te bevragen: eene groote partij NIEUWE en GEBRUIKTE **SCHEEPSANKERS.** — Brieven franko.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.